

Nec magis expenditur, in prope decennialis carcer hand fit aliquid ex quo gravius quod Religiosum, apollatam eum quidem, sed qui tamen redditus sponte, & penitentia a Superioribus imposita se se subiecti; fortasse cum ille in carcere non fatis gravia conversionis argumenta praberet, iis vixum est eum diutius in carcere detinere, ea spe fore, ut tandem aliquando ad bonam fragmen rediret.

Non id agitur in praesenti, ut quod Superiores cum hoc Religioso confunduntur, ad examen vocetur, ac definatur, quicquame illi contra prudentiam & charitatem regulas erigerint. Id unum nimur agitur, ut propositis questionibus satiarit; quomodo.

Rerpondetur ad primam, posse ab apostolia Religioso hujus evanescione alteram excusari, ac saltene asserti sum in excommunicatione contra Religiosum proprium habitum abjicienes in Jure inflatum cap. 2. *No Cler. vel Mon.* in 6. non incidisse, quia teritus minus poena, qua fortiorum animum frangere posset, abilius non censetur omnino voluntario, vel ex Regulari contemptu, cui quidem Jus Censuram addicit: Si quis horum temerarius violator existet, excommunicationis sententiam incurat ipso facto.

Ad secundam, ex sancti Benedicti Regula ac mente art. 28. & 29. Erat, qui proprio viro eruditus, aut projectus de Monasterio, si reverti voluerit, spudere prius enim emendationem viri, pro quo ergo factus est, & sic in ultimo gradu recipiat. Quod si denus existet, usque tertio isti recipiat. Jam vero post eius factus sibi omnem reverfonsis aditum denegari.

Cistercienses in suis antiquis Statutis hanc prudentem sanctionem quadam Ordinis sui Religiosos profugos & Apostolas sequerantur, in altera enim compilatione an. 1259. l. 2. c. 22. pag. 164. idem prescribitur ex sancti Benedicti Regula: *Potest etiam reconciliacionem, scilicet omnes tam Clerici, quam Laici sibi reconciliationis aditum, secundum beatu Benedicti dicta, denegari.*

Olim durior erat quod Religiosos profugos disciplina; eos quamvis correctionis neficio Pratali querere tenebantur; detecti in perpetuum concludebantur, ne manus societas periculis amplius subfessent, suicidio depravationibus Religiosi nem tenebantur. Confundili Haffenius in Regulam sancti Benedicti tom. 2. l. 8. *rat. 4. disp. 7.* & pag. 822. Pyrrhus in Decretalem Gregorii IX. *No Religios. de Regul. & translat. 3. l. 2. cit. 31. sett. 5. §. 1.* & Fagnani in veterem Decretalem.

Citatu sane ab his ipsis Auctoribus Congregationis Decretum dei 21. Septembris ann. 1624. ab Urbano VIII. approbatum, & in Bullario num. 28. relatrum; quo quidem quod Religiosos, de quorum salute desperatur, novum ius instituitur, videlicet.

I. Ut Religiosus non amplius in posterum nisi post penitentiam annum ejiciatur, elapsa autem anno, si nihilimum non resipuerit, sed animo indurato in sua pericula perseveraverit, & contagione perire plorim possit, ranguis peccus morbi ac mortali purae ejici tandem possit; sed ab ipsorum Generalium causa contumeliam perire possit, & Parochia vel Vicariatus perpetuus institueretur; in eumque finem Diaconatus ex Episcopo supplicem libellum exhibuit, significans, lecum paucis negotiis diftensus administrante Parochie sua semper vacare non posset, cumque exteroquin Concilia praepicerent, ut qui Prioratus ejusmodi possiderent, & refidere non posset, Presbyterum regenda Parochia idoneum Diaconum Episcopo praesentarent, ad primi Parochi, vel Vicarii perpetui officium praesentare Dominum R. . . . Tum Episcopus, negotio ad trutnam revocato, nullaque alia adhibentia formula, Vicariatum perpetuum erexit in Beneficio titulum, in dicto Prioratu S. P. sumque dicto Dominu R. . . . ejusdem actus vi contulit, assignata tum ei tuni Successoribus certa portione fructuum dicti Prioratus, ut in ereditio- nis Decretu fuisse declaratur; ac vi creationis hujus (alius latem actus non apparebat) Prioratus S. P. . . . qui ante annuarium curam adjunctam habebat, Prioratus simplex eva- lit; atque ex eo tempore ad hoc usque semper ablique interrupzione, (nulla latem apparat) & Partibus non reclamantibus, res in eo statu persistente, Sed cum hoc eretionis Decretum ad Prioris ejus manus venisset, qui nunc temporis euendum Prioratum in Commandatum possideret, ei suborta est de tali sui validate dubitatio; quia in re sunt sententiae duas.

Prima est strenui Advocati, qui consulus respondit, sejunctionem annuarum curae ab eo Prioratu, ut Vicario perpetuo conferre, nullam & abusivam fuisse tribus de caufis.

Quia Episcopus eam instituit, iis, quorum intererat, non appellatis, nec ies servatis formulis, quas Leges requirunt, sed ab simplicem Titularis pestulationem, & ad ejus tantum utilitatem.

Secunda est, quia Parochia grave subiit incommodum, quippe quem opulenta ac pinguis est, tenuis evasit, redditum pre- tiori-

novat, statuit, ut expulsi recipiantur, dummodo tamen in expulsis, huiusmodi subiit spes evidens emendationis, ex literis familiaribus omnino sit, ei significanda est expulsus in via. Nec fatus est eum Sententia assentiri, sed requiratur gravis & urgens causa, iuxta Canonum & Decreti Urbanii VIII. §. 6. mentem, cuius vi dimittendas atque expellendas sit. Ita enim loquitur Pontifex: *Ad hoc ut impotestum a Religibus nullus legitime ejici posset, nisi sit vere incorrigibilis, vero autem incorrigibili minime censetur, nisi nos salutem concurrens ex omnia, que ad hoc ex iuri communis dispositione requirantur, subiacta haec in parte Statutis & Constitutionibus cuiusque Religiosi & Ordinis, etiam a sede Apostolica approbata & confirmata. Dumque non nisi insitum secundum Capitulum generalium statutis & Constitutionibus precibus, & plene probatis causis expulsions ad facrorum Canonicam prescriptum.*

Ad tertiam, eamque postquam questionem responderetur, Episcopo, in cuius Diocesi Religiosus expulsi initatus est, non licet eumdem redintegrare, & sacrae fontis Missi Sacrificio celebrando habilem reddere, quia Urbanus VIII. in suo Decreto §. 10. ita statuit: *Item ut ejus extra Religiosum dages, sicut per se subiacto ab exercitu Ordinis, sublata Ordinariis lacrima faciat ac dictam suspensioem relaxandi, aut moderandi.* Ex quo sequitur, Religiosum, cuius gratia confutatur, ante imperatram a Summo Pontifice redintegrationem, nullam Ordinum fuerum formam obire posse. Verum Religiosus hic non dum ad Romanam Curiam mitteret, eo summe omnis studium conferre debet, ut Pratorum suorum animos fleteret, & ad Monasterium suum rediendi facultatem ab iis imperaret. In eum finem necesse foret, ut eum praterite vite ex animo peniteret, sequi ipse in posterum fideliis officio suo fiascatatur, sursumque Superiorum voluntati diligenter suorum conseruare proponeret; ut proinde suis Prelatis se sistens tot tanquam conversionis signa daret, ut nulla amplius supereret causa timendi, ne iterum laberetur?

Decimus hac die 2. Januarii anni. 1692.
G. Fromageau.

C A S U S XII.

Religiosi Monachi a Parochiis exclusi.

¹ Ecclesiasticus bona fide ad Prioratum tanquam similem ministerium, cui compertus annuarum cura clavis adjunctam subiit, non preterea sed abdicare, vel in id incumbere debet, ut eidem Prioratu Parochia redintegratur.

² Iure ibidem Vicarius perpetuus est inclusus.

Q U A E S I T U M.

^ANN. 1580. Dominus N. . . . Religiosus Professus Abbatie Sancti G. . . . Ordinis sancti Benedicti, & Prior Prioratus sancti P. . . . pendens a dicta Abbate statuit operare dare, ut in Ecclesia Prioratus sui Parochia vel Vicariatus perpetuus institueretur; in eumque finem Diaconatus ex Episcopo supplicem libellum exhibuit, significans, lecum paucis negotiis diftensus administrante Parochie sua semper vacare non posset, cumque exteroquin Concilia praepicerent, ut qui Prioratus ejusmodi possiderent, & refidere non posset, Presbyterum regenda Parochia idoneum Diaconum Episcopo praesentarent, ad primi Parochi, vel Vicarii perpetui officium praesentare Dominum R. . . . Tum Episcopus, negotio ad trutnam revocato, nullaque alia adhibentia formula, Vicariatum perpetuum erexit in Beneficio titulum, in dicto Prioratu S. P. sumque dicto Dominu R. . . . ejusdem actus vi contulit, assignata tum ei tuni Successoribus certa portione fructuum dicti Prioratus, ut in ereditio- nis Decretu fuisse declaratur; ac vi creationis hujus (alius latem actus non apparebat) Prioratus S. P. . . . qui ante annuarium curam adjunctam habebat, Prioratus simplex eva- lit; atque ex eo tempore ad hoc usque semper ablique interrupzione, (nulla latem apparat) & Partibus non reclamantibus, res in eo statu persistente, Sed cum hoc eretionis Decretum ad Prioris ejus manus venisset, qui nunc temporis euendum Prioratum in Commandatum possideret, ei suborta est de tali sui validate dubitatio; quia in re sunt sententiae duas.

Prima est strenui Advocati, qui consulus respondit, sejunctionem annuarum curae ab eo Prioratu, ut Vicario perpetuo conferre, nullam & abusivam fuisse tribus de caufis.

Quia Episcopus eam instituit, iis, quorum intererat, non appellatis, nec ies servatis formulis, quas Leges requirunt, sed ab simplicem Titularis pestulationem, & ad ejus tantum utilitatem.

Secunda est, quia Parochia grave subiit incommodum, quippe quem opulenta ac pinguis est, tenuis evasit, redditum pre-

tiori parte Prioratu reservata; quod in causa est, ut Vicarius perpetuus elemosynas in pauperes eroganda, & subsidio regalis praestando non sit, ut sane esset, si universo provenienti, qui fere omnis decimis constat, frueretur.

III. Quia si Parochia, ut erat ab origine, Prioratu unita fuit, non debeat Doctores, & idonei viri, qui ad eam contendentes, ac longe meliore Eclesia operam exhiberent, quam puri patique Curati Congruitate exhibere valent.

Cum porro Advocati idem monitus esset, in Senatu N. . . . in cuius distictu Prioratus, de quo queritur, situs est, ab aliis prescriptionem post centesimum annum admitti, dummodo non aliunde, quam ex formula defectu proveniant; respongit se vehementer dubitare, ac ejusmodi Ju- risprudentia, quippe qui Juri publico, Regni Legibus, & ceterorum omnium Statutum praxi repugnat. Prioratu a dicta Parochia Prioratu redintegranda in foro conscientia ex mere posset, cum sejunctionis actus aperte vitiosus titulus sit.

Opinio altera e converso contendit sejunctionem hanc abusivam non esse, nec vero formalis alius, quam quibus Episcopus usus est, opus fuisse; idque de causis pluribus, quae facile dicuntur ex animadversoribus insequentibus, quo- cum deinde Advocati animosus a susceppta tententia abdixit, si eidem inconfutabilis.

Prima est, sancti Benedicti Monachos antiquis temporibus animarum cura instructos fuisse, & Parochias non paucis deservientes; adeoque earundem Parochiarum decimis vel omnino, vel maxima ex parte potitus fuisse, ut etiamiam potiuntur. Qui porro eas administrandas suscepit, ac quod eorum virtus odore Fideles impulerit, ut ipsos ad perfidias afferat, an alter, haud facile dictu est; illud est profusus indubitatum, jampridem Ecclesia probatum non fuisse, Monachos a Monachis vita quiete atque exercitiis recedere, ut Curialibus functionibus vacarent; quod in causa fuit, ut identiter Vicarios perpetuos in dictarum Parochiarum non nullis creant, in aliis vero Vicarios amovibiles ponent, qui post Regis Declarationem ann. 1686. perpetui evas- runt, quin anquam Episcopis in mente veneri inquirent ad commode & incommode, eisque, quorum intererat, appellare. Praterquamquid enim fatis eius Declaratio ipsa monstrat, cum Princeps Legem aliquam faciat, eam quidem non sine causa cognitione fancie censetur; quomodo nemo unus ex multis existit, qui Episcoporum in hoc negotio consilium tanquam abusivum damnaret. Quod cum ita se habeat, quid ergo est, cur Episcopi N. . . . consilium in Vicariatus perpetui, de quo agitur, erectione tanquam abusivi ab eo traducatur, quoniam dum ita se gemit, nil aliud egit, quam Conciliorum mandata, quia quidem cognita causa, cogitaque, quam inde Ecclesia perciperet, utilitate instituta fuit, executus est?

Altera animadversio est, ex dictis omnibus Parochiis aliquis existit, que ante Tridentinum Concilium immediate administrarentur a Monachis, quibus ejusmodi Prioratus cum annuarium cura Abbas & Capitulum conferebant; sed cum Ecclesia eam proximam improbar non defineret, i. pauci ex Monachis, quibus dictarum Parochiarum cura supererat, Parochiale non post Tridentinum Synodus depulere; quod nimirum praeclit ann. 1580. Dominus M. . . . sancti Benedicti Religiosi, & Prior Titularis Prioratus Curati S. P. . . . oblati Episcopo Supplicatione, sicut presentato Presbytero, qui Vicarii perpetui munere fungi posset. Hanc porro agenti rationem abusivum pronuntiatio modo prior. At si Prior idem time quidem simplicem Vicariatum amovibilem depulset, quod iam complures in Parochiis alii praefiterant, & hic identiter Vicarii vi Decreti simplici eti simili, de quo agitur, deinde perpetuus evasit, Episcopi consilium magnopere commendatur; quia porro initio statim Vicariatum perpetuum intituit, id quod egit, tanquam abusus arguitur, quia non animadvertisit, eum ita se gerentem ea tantum executus esse, que Concilia sanxerunt.

Animadversio tercia est. Monachos, abdicatis Parochiis, dupli tantum ratione Concilia obsequi potuisse. Prima ratio est, ut ab Episcopis, a quibus Parochiis oneribus exercentur, se conferrent, executionem omnium illis relinquentes; atque haec quidem ratione nulla alia esse potest, que magis canonica ac legitima est. Cum porro Episcopi efficacius omnium curiarum salutem curare non possint, quam si contantes ac residentes pariores illis compararentur: miram profide videri non debet id eos consecutos esse Vicariatum perpetuorum initiatione, quia de commodo aut incommode inquietent, vel patres, quarum res agebant, appellarent. Ut enim supra dictum est, praterquamquid illi nil aliud agebant, quam Conciliorum mandata, quia magis notorius ac publica erant, quam ut ignorari possent, exequantur; non ita eis praefito era autoritas, ut inquietarent, ac rursum expenderent, quod Ecclesia jam ipsa disculperat, vel ut Regis Declarationem ann. 1686. examini subderet.

Ratio altera est, ut animarum curam deponeant, ut eis fectiones, qui patentes erant, quoniam haec nova fectione, vel nova perpetui Vicariatus eratio non efficerat, ut eadem Parochia vel opulentior esset, vel melius administraretur, quam hoc tempore. Ratio altera est, quod statim ac negotium hoc fulciperatur, immo voluntarii non modo in Prioratum S. P. . . . verum etiam in eos omnes Prioratus irrueant, qui paucis in Gallia ejusmodi perpetuorum Vicariatum erectionibus simplices evaserunt; quod si in pluribus Ecclesiis ac Monasteriis magis perturbationem pareret; atque adeo credi possit futurum protestatio, ut Episcopus negotium hoc aggregari nolit, quippe quod in eorum numero non potest, quia Ecclesia & Kepublice tranquillitas in eo statu relinqui possulat, in quo ab immemorabili tempore sunt etiam illis modis obiecta fuerint, praesertim si mutatio, quacumque fieret, nihil utilitatis sit allatura.

Ac per has tenus dicta fatis satis responsum videatur opinionis prima rationibus, quarum principia erat, Parochiam S. P. . . . per eam fectionem, cum pinguis esset, tenuem evasit; ejusmodi quippe fectione non modo Priorum non liberavit

obligatio.

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

obligatione, qua tenebatur, elemosynas in pauperes erogandi, & opem agrotantibus afferendi; sed ei quecumque novum Vicarium perpetuum iaboris ac sollicitudinis solum addidit.

Hic in hunc modum constitutus,

Quaritur I. An Prior Commendarius Prioratus S. P. . . . tota conscientia dicto Prioratu potiri possit, ut haec tenus potitus est, quin ullam mutationem obtinere conetur?

II. Facta hypothese opus esse, ut eo se abdicet, aut ali-
cum mutationem obtinere conetur, quomodo se gerere
debeat?

RESPONSO.

Confidimus Conscientie subscriptum censet, juxta posteriores opiniones rationes, qui in proposta facti specie sunt ex-
plicatae, Priorem, de quo sermo est, tuto tranquillo animo
esse debet. Et sane sententia haec probabilior & firmior
apparet. Cum enim Ecclesia multis in Concilii statuerit,
ut Religiosi Monach Parochias, quas obtinerent, dimittentur,
atque ita ad propria vocacionis, nuptie silentium ac lo-
litudinis rationem redirent; nulla opus erat, ut videtur, in
quibus de commode & incommodo, in hac facti specie, ut
tempore innotesceret, se Jungendare esset animarum cura a
Prioratu S. P. . . . ut Vicario perpetuo committeretur, cu-
jus Beneficium in posterum ad Prioris, & Episcopi loca-
presentatione & collatione spectaret. Quod si quis in for-
me defectus extitit, rei ipsius dignitas, & Ecclesia, que
ejus perpetui Vicariatus erectum postulabat, utilitas pre-
ferenda est cuique forma defectui, quamvis centenaria tan-
tum adit prescriptio cum bona fide, que sane supplice va-
let, quicquid ad ejusmodi erectionem firmandam defiderat
posset, praeferim quoad Senatorum, in cuius jurisdictione
Prioratus hic situs est.

Eam porro Ecclesi mentem fuisse, ut Monachi in sua fe-
Monasteria recipient procul a Secularibus, quibuscum Pa-
rochiarum, quas administrabant, obligatio eos versari cog-
ebat, dubitari non posse, postquam Lateranensis III. Syno-
dus sub Alexandro III. ann. 1179, cap. 10. cui concinitus Jus
cap. Quod Del timore de statu Monach. ita statut: Monachi
non singuli per villas & oppida, seu ad quasunque Parochiales
Ecclesias ponantur, sed in majori Convenu, nisi cum aliquibus
fratris manant, nec illi inter facultates homines spiritualium
hostium confiditio expellent.

Supero regule Rothomagensis Concilium ann. 1174. idem
mandaverat: Ut nulli Monacho Parcia regenda committatur.

Idem quoque ann. 1078. pronuntiaverat Vigoriente Con-
cilium: si quis Monachus etiam canonico suscepit fuerit, non
permittatur Ecclesiis publice deservire.

Quod vero Lateranense Concilium instituit, complura
deinde particulari Concilia declaravit. Avenionense Con-
cilium in Monasterio sancti Risi ann. 1326, celebratum ita
pronunciavit: Item fratrum, quod in singulis Ecclesiis per do-
mesticos solitare gubernari, infra sex meses priores eorum suis
Diacestis ad Curam omnium perpetuo Presbyteros praefentem,
quod nisi fecerint, ex sua haec vita Episcopi insufficiunt Presby-
teros perpetui in Cura predicta, & ipsi priores compellant ad
providendum eidem Presbyteris, prout idem instituens duxerit
ordinandum.

Coloniense Concilium 4. pars. art. 18. ann. 1536. idem prae-
cipit in hac verba: Dicens est, ut Monach, qui Parochiales
Ecclesias incorporatis, ut vocant, Monasterii suis habent, nos
per Religiosos, quos in Monasteriis perpetua vitam agera conve-
nit, sed per Vicarios Presbyteros facultates, examinando, admis-
sionibus gubernari procerunt.

Concilium Buriensem ann. 1584. exteris subscibit: Mon-
ghi Beneficis Curias non præficiantur.

Ex haec tenus dictis sequitur, I. Ereditatem Vicariatus
perpetui in Prioratu S. P. . . . institutam revera Ecclesiæ
menti atque intentioni conformem esse; II. Priorem, cum
Prioratum hunc tanquam simplicem bona dicta suscepit,
legitime posse eum retinere, eoque frui, proſus ut haec
fuerit, quod ejus potestio turbaret, id quod futurum non
rediretur ex eas causis, quae in expositione allata sunt. De-
bet igitur dictus Prior tranquillo animo esse, nec ab ele-
motonis cessare, quas ergo tenuerit, ut pauperum &
agrotantium in Vicariatu perpetuo existentem necessitatibus
præfato sit.

Decimum hoc die 12. Julii ann. 1699.
G. Fromageau.

C A S U S XIII.

Religiosus Professus, qui propositus,
receptus fuere.

³ Religiosus, qui Professionem edidit, quia in Capitulo propon-
eretur, aut recipetur, facta hypothese ejus Professionem val-
idam esse, rejici non posse, eo præterea, quod ejus ani-
mus deservuerit.

² Ad Ordinis generale Capitulum spissat definit, an qui in
ejus Professione defectus occurrit, tam nullum reddat, ejus
qua expedendi Jus afferat.

Q U A S T U M.

A Dolecens status ann. 24. appellatus est, receptus, ap-
probatusque anno Probationis spacio in Cisterciens
Ordinis Reformatæ Familia, in eaque Professionem edidit ex
peculiari testimonio, quod Visitatoribus Superior exhibuit, ex
Communitate plerisque non repugnare; Communia por-
to congregata non fuerat, ne, qui refragarentur, in duas
partes ceteros traherent; in quo servatus id est, quod Be-
nedictus XII. in sua Bulla in Cisterciens Ordinis gratiam
statuit, ut nempe Novitii de confusione superiorum, aut majoris,
aut senioris patres ad Professionem admittentur; ut proinde
absolute loquendo suffragiorum pluralitas in hoc Ordine non
requisitur.

Quod porro post Professionem contingit, ut quæstiones se-
quentes proponerentur, in causa fuit. Nempe Adolescentes
hinc melancholiam corripuit versus in dementis periculo;
quod quidem ex ejus animi naturali imbecillitate provenit;
est autem, ut credatur, non nihil mentis, quod obtinet
Prioratu S. P. . . . ut Vicario perpetuo committeretur, cu-
jus Beneficium in posterum ad Prioris, & Episcopi loca-
presentatione & collatione spectaret. Quod si quis in for-
me defectus extitit, rei ipsius dignitas, & Ecclesia, que
ejus perpetui Vicariatus erectum postulabat, utilitas pre-
ferenda est cuique forma defectui, quamvis centenaria tan-
tum adit prescriptio cum bona fide, que sane supplice va-
let, quicquid ad ejusmodi erectionem firmandam defiderat
posset, præferim quoad Senatorum, in cuius jurisdictione
recepta non fuerit?

Cum haec facti species proposita fuisset, non satis in bono
lumine posita visa est; itaque circumstantia magis peculiares
quesitus, allatae sunt per Epistolam, cuius exemplum hoc
loco subditur.

Septimus jam mensis est, ex quo Religiosus, de quo ad
eis scripti, Professus est, nullus ex eo tempore Actus exti-
tit, quem subscriperit; sed minores quatuor subcepit Ordines.
Non est congregata Communia, ut super ejus re-
clamatione, vel aliter; an vero Visitator, conscientibus
ejus consanguinitate, cum privatum dimittere posset?
III. An ejus Professione in foro externo nulla declarari pos-
sit, quod suffragiorum pluralitate, in publica deliberatione
recepta non fuerit?

Cum haec facti species proposita fuisset, non satis in bono
lumine posita visa est; itaque circumstantia magis peculiares
quesitus, allatae sunt per Epistolam, cuius exemplum hoc
loco subditur.

Septimus jam mensis est, ex quo Religiosus, de quo ad
eis scripti, Professus est, nullus ex eo tempore Actus exti-
tit, quem subscriperit; sed minores quatuor subcepit Ordines.
Non est congregata Communia, ut super ejus re-
clamatione, vel aliter; an vero Visitator, conscientibus
ejus consanguinitate, cum privatum dimittere posset?

III. An ejus Professione in foro externo nulla declarari pos-
sit, quod suffragiorum pluralitate, in publica deliberatione
recepta non fuerit?

Septimus jam mensis est, ex quo Religiosus, de quo ad
eis scripti, Professus est, nullus ex eo tempore Actus exti-
tit, quem subscriperit; sed minores quatuor subcepit Ordines.
Non est congregata Communia, ut super ejus re-
clamatione, vel aliter; an vero Visitator, conscientibus
ejus consanguinitate, cum privatum dimittere posset?

Septimus jam mensis est, ex quo Religiosus, de quo ad
eis scripti, Professus est, nullus ex eo tempore Actus exti-
tit, quem subscriperit; sed minores quatuor subcepit Ordines.
Non est congregata Communia, ut super ejus re-
clamatione, vel aliter; an vero Visitator, conscientibus
ejus consanguinitate, cum privatum dimittere posset?

R E S P O N S I O.

Confidimus Conscientie subscriptum censet, facta hypothesi
eum, cuius gratia consulitur, interior agere nolle vide, quod
agebat exterior, nec id deinde approbase, quod ore tenus
pronuntiavit, ipsum coram Deo Religiosum non esse; non
proprie tam ad Regulam servandum non obligari, ut
scandalum nimis impedit; cum enim illi apud homines
Religiosus habeatur, nec iis probare posset, animi sui sensi
profus alii tuis a verbis, quibus sibi obligabit, debet di-
vine Providentie se subdidere, & conformare, atque in suo
statu persister, quoniam nulla ipsi ratio legitima præsto est,
quamobrem ab eo recedat.

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

Capitulo sui consilio, posse, quemcumque voluerit, ad Professionem recipere; quam quidem opinionem pro-
pugnat Panormi, in cap. Apothecaria de Regularibus, Sylvius
et Relig. 3. num. 13. & Navarrus comment. 3. de Regularibus
num. 5. Sed quoniam Professionis species exstitit, ea proinde
non nisi juxta Ecclesiastica formam, & prout in Cisterciens
Ordine in more possum est definiri posse; quamquam si
res in se ipsa spectent, non parum precipitiosum, atque
adeo non nihil fraudis, ac bone fide parum apparent in Vi-
sitoris ac Prioris consilio, siquidem rationem in exploita-
tionem emuntur adhibuerant, quod prævidenter fore, ut Reli-
giosus hic minime recipere, si, quæ confusa ratio est,
in Capitulo proponeretur.

Decimum Parisiis hac die 20. Maii ann. 1682.
Aug. de Lame.

C A S U S XIV.

Religiosus, qui Professionem edens se
obligare non vult.

¹ Adolescentes, qui in Monasterio Professionem emitunt se in
animi Religiosa vita obligacionibus adstringere volunt, co-
ram Deo Religiosus non est.

² Sed non minus tenet externa species Religiosi hominis more
vivere ad scandalum evitandum & quia cum non reclamare
vix publice spectatur ut ejusmodi, nec juridica ultra rati-
onē contrarium evincere posse.

Q U A S T U M.

A Dolecens subfribus familie sua Monasterium, ut ab ea
recederet, ingressus est. Cum Professionis tempus iam
jam adeo intelligetur, se ab ea alienum esse palam edixit,
petitiique, ut egredi sibi licet. Nonnulli ex Religiosis eum
monstrare, ut, si rediesset, a patre male habetur.
Itaque percussus metu statut confidere. Protractus est ad
menes quatuor annos ejus Professio, quibus elapsi pronuntiavit
vota, quin, ut sit, subienda obligationis intentionem ha-
berat. Non reclamavit intra tempus, quod Leges concedunt,
idque cognitionis defectu; cum id facere vollet, elapsum
tempus erat. Quaritur, an in foro conscientie ad Regulam
obligatur?

R E S P O N S I O.

Confidimus Conscientie subscriptum censet, facta hypothesi
eum, cuius gratia consulitur, interior agere nolle vide, quod
agebat exterior, nec id deinde approbase, quod ore tenus
pronuntiavit, ipsum coram Deo Religiosum non esse; non
proprie tam ad Regulam servandum non obligari, ut
scandalum nimis impedit; cum enim illi apud homines
Religiosus habeatur, nec iis probare posset, animi sui sensi
profus alii tuis a verbis, quibus sibi obligabit, debet di-
vine Providentie se subdidere, & conformare, atque in suo
statu persister, quoniam nulla ipsi ratio legitima præsto est,
quamobrem ab eo recedat.

Decimum in Sorbona die 21. Septembris ann. 1683.
Aug. de Lame.

C A S U S XV.

Religiosi non Professi quomodo Ordines
fulsiper posseunt?

¹ Religiosi, qui vis major impedire, ne in Abbatia Professio-
num emittant, Ordines sacros absque fatis justo sintu fa-
spere nequeant.

² Pius V. ad annum suspendit a jure sacros Ordines confer-
endi quemvis Episcopum, qui sactionem hanc non ser-
vaverit.

Q U A S T U M.

Quaritur, an Religiosi, qui novem aut decem ante an-
nos in veteri Abbatia regulare habitum fulsiperunt,
sed Professio edere non potuerunt, quod eos major vis
impedit, absque titulo, qui ad eorum congruum susten-
tionem sufficit, ad sacros Ordines accedere posse.

Rationes, quas allegant ad ostendendum id sibi licere,
sunt.

I. Professos tacitos se confessi.

II. Per se non stativi, quoniam post suum Probationis
annum exprimam Professionem ederent.

III. Timendum non fore, ne mendicare cogantur, ullam-
ve artem, que proprium characterem dedeatur, exercere,

Lame Tom. II.

Q U A S T U M.

In Religiosi Congregatione, que Deo securate deservit,
imbecilles atque imperfecti non desunt; atque adeo sunt,
qui ad scandalum usque, atque ita ut correctionem pati ne-
quunt, delinquent propriam Regulam contempti dacentes,
affidit de Superioribus conquerentes, & a disciplina magna-
tere deflestantes.

Quaritur, an cum diuturna experientia compertum sit Reli-
giosos hos emendationis impotes esse, cumque remedia,
Q 2 quæ-

etiam si ab Abbatia, in qua recepti fuere, recedarent, quia
cum eorum consanguinei divites sint, ex eorum honorum le-
gitima parte, quæ ipsi denegari non posse, pro status pro-
prii dignitate vivere possunt.

R E S P O N S I O.

Confidimus Conscientie subscriptum censet, ex Bulla Romana
Ponifex Pii V. que ejusdem 75. est in Bellario, Religiosi, qui ante annos novem aut decem in veteri Abbatia
habitum fulsiperunt, sed qui tamen expressam Professionem
edere non potuerunt, quod eos maior vis impedit,
absque titulo sacros Ordines fulsiperere non posse, si
qui impederunt, impediendi jure gaudebant, ita ut idem
Religiosi Monasterio egredi possint, quin ultimū jus ad
eos revocandi vi tactics Professio, quæ nunquam supponer-
tur, cum legitima potestas exstitit, quæ expressam Professio-
nem impedit, ut nonnunquam contingit in casibus aut reforma-
tionis, aut alterius mutationis status, quæ instituit ali-
cujae familiae, quam ob cauam impediendam proponitur, ne
eum, qui eam componunt, numerus augeatur. Itaque
Religiosi, pro quibus consulitur, siquidem e Monasterio
egredi possint, quia Professionem non ediderunt, ad Ordines
promoveri non posse, nisi illi ad congruum sustentationem
potest sufficiens titulus, ut Beneficium, vel patrimonium,
quod actu possident, aut constans ac certa pensio, ac nisi
eos titulos Episcopum examinaverit, ut sufficiens judicaver-
et, ex profici ratione, quæ secularium titulos ponderat,
prout quod hos quidem statut Tridentina Synodus 21.
de reform. cap. 2. Ratio est, quia Pius V. caput hoc ad eos
Regulares extendit, qui suam Professionem non edidissent,
& quia suam Professionem non edidissent, & nonnunquam imponit
eis Regularibus, qui contra fecerint. En eius verba: Decre-
sum Clericis facultibus loquunt, ad omnes & singulos,
etiam cuiuscumque Ordinis Clericos, Religiosos, sive faculta-
res Religiosorum viventes in communione non profesos, barum se-
rie extendimus, & ampliamus, & sciamentes, & determines
promotiones quarumlibet Religiosorum personarum tradidimus ad
Ordines hujusmodi contra ipsius Decreti Tridentini formam,
etiam cuiuscumque licentia ab Apostolica Sede, vel illarum Superio-
ribus, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, & praemissioni
existens, etiam Pontificis dignitate fungane, vel Cardinalia-
tus honore profulgant, concessa praetexta facta, execucione præ-
dictorum Ordinum omnino carere, nullisque profici. Et irrita
extire, siue promota personas in Altaris ministerio ministrare
non posse. Quinque ministrales privilegia, exemptionia,
immunitatis, & alii gratis Clericis concessi omnino privari.
& irregularitatis, aliasque in dicto Decreto contentas panas so-
lo incurrere, a quibus nisi a summo Pontifice, vel in mortis
articulo absolvit posse.

Disciplina hec nititur. Iure veteri, cuius poena loco ap-
pellato Tridentina Synodus instauravit, antiquorum Canonicum
Canones porro sunt, Nemium, & Sandierum distin-
cti. Pius autem V. cuius sanctionem prodiximus,
transfigeremus Episcopum ab Ordines conferendi iure
ad annum fulsiperit. Nec non omnibus fratribus Patriar-
chis, Archiepiscopis, & Episcopis, gratiam, & communem
Sedis Apostolica habentes, ut Ordines ipsos hujusmodi Religiosi
personis impendere, nisi observata forma dicti Decreti, nos vir-
tute sancta obedientia, & sub inductione nostra panis interdi-
cimus & prohibemus: ut contra facientes per annum a præfati-
ne talium Ordinum ipso jure suspenderimus.

Decimum in Sorbona die 26. Decembris
ann. 1681.
Aug. de Lame.

C A S U S XVI.

Quomodo cum iis Religiosis agendum, qui a
correctione prorius alieni sunt?

¹ Congregacionis reformatae. Postea Religiosi incorrigibilis ad
Monasteria non reformata missere non debent.

² Neque vero iis Benefici compare debent, ut ab eisdem se
expellos.

³ Habent illi ex Jure, quid in hujusmodi casibus sibi facta
opus sit.

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

quecumque charitas & prudenter inspirare potuerunt, incalsum adhibita fuerint, iis, ut removantur, conquiri possint Beneficia, vel sedes Monachales, quas posulant in iis Prioribus, qui reformationem non suscepserunt?

Ita quidem licet ex eo videatur ostendti, quod ii dimiti, sibique permiti possunt, quos Religio potest expellere; porro ex sancti Benedicti Regula juxta adest incorrigibilis expellendi.

Major rest difficultas, si Religio positive eorum egreßum cooperaretur, quamvis ei licet ex Regula.

Non licet probatur ex eo, quod ea permisso concedi non potest, quia tuta conscientia ut non licet; atque Religiosi, qui, quod effect correcționis profus impatiens, egredi sinerent, tuta conscientia non esse. Difficultatem tamen hanc de medio tollere videtur Regula, quo tot Conclitorum auctoritate firmata vim certa Legis habere debet; ac de Religio ob infansibilem pertinaciam expulso idem judicium tenetum est ac de Christiano excommunicato; porro quamvis Ecclesia certo sciat nullam extra suum ipsius finum salutis spem fore, non dubitat scandalos & incorrigibilis tamquam putrida membra recidere, & divinis iudicis omnino relinquerere.

Monumentum Doctorum super exposita facti specie.

Dubitari non potest, quin disciplina hac non modo plerisque Religiosorum Ordinum innititur, sed etiam Iuris, quod eam supponere statuit, ut Religiosi incorrigibilis ejiciantur, ut liquet ex cap. Cum ad Monasterium, extra de fato Monach. quod est Innocentius III. & C. ea quod eodem titulo, quod Honorii III. est. Verum Gregorius IX. cum magna reputasset, quod Religiosi expulsi patrabant, itaque remedium afferre vellet, mandavit Praesidibus Generalibus Capitulorum, que habenda essent, proptore Innocentius III. in Lateranenio Quarto Concilio statuerat, ut profugos vel expulso Religiosos quotannis quererent, quos ad propria, vel ad alia Monasteria, in quibus penitentiam agerent, regire iubarent; ac si forte relinquentur, eos excommunications percellement, & ab Ecclesiastis Prelatis declarandum curarent, eos communionem privatos jacere, donec ad Familias quicunque suas redirent. Sapiensissimum Pontificis statutum ejusmodi est cap. final. ex Regulari. Ne Religiosi vagandi occasionem habentes, salutis propriis detrimentum incurvant, & fangis evanescunt de Prelatorum manibus requiratur, statuimus, ut praesidentes Capitulii celebrandis secundum statuum Concilii Generalis, seu Patres Abbatibus, seu Prioribus, fugitivos suos, & ejecitos de ordine suo, sollicite requirant annuatim. Qui si in Monasterio suis recipi possint secundum Ordinem Regularum, Abbatibus, seu Prioribus eorum, monitione prævia per consueta Ecclesiasticam ad receptionem ipsorum, salva ordinis disciplina, cogantur. Quod si hoc Regularis Ordo non patitur, auctoritate nostra provideamus, ut apud eadem Monasteria in locis competentibus, si ab aliis gravio scando fieri posset, aliquia in aliis Religiosi dominibus ejusdem Ordinis ad agendum panisentiam, salibus vita necessaria ministrarentur. Si vero ejusmodi fugitivos, vel ejecitos inobedientes invenierint, eos excommunicare, & tandem faciant ab Ecclesiastis Prelatis excommunicato publice nuntiari, donec ad mandatorum ipsorum observationem humiliter reverterentur. Navarus sane, quem Sayrus, alioquin nonnulli Autores sequuntur, pronuntiat Pontificem de iis tantum locutum esse, qui injuria, & fraudulenter expulsi fuerant; sed quod ille cum aliis proposit, cum graviorum, antiquiorumque Doctorum sententia repugnat, non videtur hujus nova Constitutionis menti conforme, praesertim si omnes eius clausule perpendantur. Etenim dicere potest Regularis Ordo impedire, ne ii recipientur, qui de proprio statu deturbati fuerint, & dolo malo Religiosis possessione privati, qui gaudebant ob vota, qui eliderant; neque in hac facti specie servatianum esse tritum illud, communique sententia recuperationis ipsius anni omissa restituentur? Ac Pontifex iuratus tuist, ut qui ejusmodi vim passi essent, & re quidem ipsa re non erant, in alias domos penitentiae agenda causa detuderentur. Itaque Panormitanus communem opinionem fecit in cap. ad Monasterium de Statu Monachorum num. 13, ita pronuntiavit: Credo, quod hodie non habeat locum expulso a Monasterio; sed si procedendum, prout habebut in dicto cap. final. de Regulari. Nam illud caput fuit posterior, cum sit Gregor. IX. & prouidit circa ejecitos & fugitivos, ut saltem casu, quo licet eis expulso, depunentur tales in ergo, infra sepa Monasterii, non autem ecclesia vagandi. Prosper Fagnanus in 12. part. 3. Decretal. de Regulari. C. Ne Religiosi num. 37. laudat in hanc sententiam celebratissimos, summi nomine Canonistas, cuiusmodi sunt Archidi. in C. Pervenit 27. quæst. 2. Petri de Sampson Abbas aniq. sub. num. 4. Boich. num. 15. Bellarm. post prīna. in verb. confir. & num. 4. Anch. num. 6. Imola num. 8. Joann. de Anan. num. 4. & quod gravius est, nunquam ad Romanam Ecclesiam qualijus haec deduxa est, quin ea huic sententia patrocinaretur.

R E S P O N S I O.

Concilium Conscientia subscriptum, quod allatum libellum supplicem vidit, expedivitque, non parat eos, qui consilunt, fatis gravi fundamento siti, ut Religiosos, quos incorrigibilis judicaverint, ejicant, siflare velint Regulis Juris, quod Gregorius IX. instituit, quoque videtur voluisse corriger, ac temperare Jus vetus, quod non modo sancti Benedicti & sancti Augustini, ac fere ceteris omnibus Regulis firmatum erat, sed etiam Iure Canonico cap. ad Monasterium & cap. ea que extra de fato Monachorum, & compilatio Sanctorum sententia, qui quidem disciplinam hanc, ut rectus

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

restas ordo ac pax in Religiosi Communitatibus custodiuntur, necessariam esse conseruentur.

Id porro non impedit, quominus Gregorius IX. animo reputans, quam gravia Religiosorum expulsum, eorumque ad humanam societatem regressum incommoda consequentur, contrarium Constitutionem ederet, statuens C. fin. de Regularibus, ut Superiores quotannis Religiosos quererent, quos expulserint, atque adeo ad eos agenda penitentia gratia Monasterii suis restituissent, vel in alia ejusdem Ordinis compellendo excommunicationis uterantur.

Haud standum hoc loco censebitur explicacioni, quam Narratus, & qui eudem fecit sunt, huic Capiti fin. de Regularibus adhucibunt, cum laudatum Gregorii Decretum legenti compertum fiat, huic magni caterquin nominis virum ei vim inferre, nec eis obviam ac genuinam notionem reddere; id quod confirmatur iudicio Doctorum in Iure Canonico tum fama, tum antiquitate prestantium, qui Caput hoc Juris veteris correctionem esse pronuntiantur, quorum nomine Panormitanus in C. ad Monasterium de fato Monachorum n. 13. ita statuit: Credo, quod hodie non habeat locum expulso a Monasterio, sed si procedendum, prout habebut in dicto C. final. de Regularibus. Nam illud Caput fuit posterior, cum sit Gregor. IX. & procedit circa ejecitos & fugitivos. Et facile colu quo licet eis expulso, depunentur tales ergo infra sepa Monasterii, ne deinde ecclesia vagandi. Congregatio Concilii sub Pio IV. hanc sententiam ampliata est, Religiosis prohibuit, ne incorrigibilis pellerent, mandavitque, ut, si quidem in eos animadvertebantur, carcere, aliisque penas uterentur; ut proinde dubitari non possit, qui Gregorius IX. Religiosorum incorrigibilis expulsum impediit voluerit. Quamobrem ex Regula Juris in C. Religiosi Congregatio regularis, de qua agitur, Religiosos, quos ut incorrigibilis spectat, non potest.

Nec magis hac eadem Regularis Congregatio uti potest novo Jure, quod Tridentina Synodi Congregatio die 21. Septembri ann. 1624. Urbani VIII. constituti statuerunt, dum Superioribus concessit, ut incorrigibilis pellerent, & Ordinariorum potestati subiecterent: propterea quod I. nos quidem in Regno tamquam Leges non recipimus earum Congregationis Decreta, quamvis ea Pontificis approbaverit; & quicquid a Romana Curia est, ad ordinarias formas est redigendum, & iuxta Gallarum principia & consuetudines recipendum, ut auctoritate ibidem pollet; II. esto harum formularum, qui caterquin necessarie sunt, ratio non habetur, hujus tamen Congregationis Constitutionibus se Religiosi tueri non possunt, cum ex Leges Regularis praescribat, si quidem incorrigibilis confer; praterquamdon enim populus ut probetur, prout communi Jure praescribitur, declarat, omnibus Ordinum Constitutionibus & Statutis etiam Sancta Sedis approbatione & confirmatione gaudentibus minime spectat, ne Religiosi incorrigibilis habetur, nisi prius integrum anni spatio penitentia adductus, & in carcere conjectus fuerit; quod si in malo pertinxat it, cum demum de eo Generalis non sine fca aliis Religiosis perspecta virtus, & in Generali Capitulo electis iudicium ferat; ac tum postea Religiosus & Monasterio extrudatur, & Episcopi Jurisdictioni subdat, cui quidem suberit ab Ordinibus fulpsus, quamdu in humana societate, & extra Monasterium versabitur: ut proinde regularis Congregatio difficile potest has omnes Regulas ad presentem facti speciem accommodare, suorumque Religiosorum profligatum pervicaciam probare; ac si quidem possit, non immerito timendum sit, ne haec agendi ratio per appellationem tamquam dubius disiciatur.

Hac igitur Congregatio in ea confuetudine, qua sibi per

Regulum licet perinaces expellere, persister non possit, ni

si contendetur C. Ne Religiosi nec executionem mandatum, nec

receptum fuisse, & Religiosos semper in pristine discipline

possessione mansile, ut ex eo appareat, quod scribunt D. Thom. quæst. 12. q. 24. & D. Bonaventura q. 14. in regulis S. Francisci, omnesque veteres Canonistas non de confuetudine, qua obtinuerit, sed folium de flautorum Gregor. IX. obvio sensu locutus esse: ut proinde Religiosi semper in veteri possessione perlinetur, quicquid statuerit sub Pio IV. Concilii Congregatio, cui se illi opposuerunt, ut eft apud Fagnanum in 2. part. 3. Decretal. in C. Ne Religiosi

num. 36.

Ut res habeat, Consilium censet,

Regulari Congregationem non nisi juxta Canonicas Regu-

las cum depravatis Religiosis suis agere, ac non nisi iulius

ac ratione confonis modis se ab iis liberare posse. Quod si

Beneficiis habent indigne, ea ipsis conferri nequeant, adeo-

que minus, si confit id illi majoris depravationis occasio-

ne. Ex eo autem quod ejici possint, concludi nequit, eos,

collationes Benefici removeri posse, quoniam eorum expulso

justitus actus est, & in eos exerceretur punio, quam Regula

statuit, queque in eum fine admisit, ut illi ad bonam

frugem revocentur, dum in seculum rejiciuntur, tamquam

idiogli, qui degant in Monasterio, quod iis tantum patet,

qui ad propriam perfectionem incumbunt.

Lamet Tom. 14.

Porto poenæ omnes, quas infligit Ecclesia, eo denum spe-
tant, ut qui puniuntur, resipiscant, atque adeo excom-
munications, quae ceterarum gravissima est, in finis est, ut ipsi
ritus fatus sit. Hac de causa Cardinalium Congregatio in

Decreto die 21. Septembri ann. 1634 mandavit, ut ejeci,
extra Monasterium quidem fulpsent essent; & renovat C. final. ex ea de Regularibus, ut idem Religiosi ad Monasterium

redire possint, dummodo ramus in expulso hujusmodi fuisse ipsa
evidens emendacionis ex literis testimoniatis Ordinarii, ejus
conscientiam in his litteris concedendis Sacra Congregatio ferio-
neravit. Itaque Regularis Ordines, incorrigibilibus expel-
lendis, non id solum propositum habere debent, ut iis mis-
sis occurrant, quo eorum Religiosorum praesentis Com-
munitati affere possit, sed etiam ut hac ratione, quod fisi-
ri potest, aberrantium saluti prospicient.

Non eadem eorum ratio est, quibus Beneficia conferen-
tor, ne dñm enim puniuntur, si potius in malo perficiunt
occasio prætererit.

Decisum in Sorbona die 29. Aprilis ann. 1634.

Aug. de Lame.

C A S U S X V I I.

Religious Ordinario subjectus, ab alio
Episcopo initatus.

¹ Religious exemptus, cui proprius Episcopus Presbyterum negavit, non potius ad Romanam Sedem confugere, ne Rescriptum obtinet ut a quocunque, nisi Episcopi sit negotiis expulso, deponens tales organa infra sepa Monasterii, ne deinde ecclesia vagandi.

² Episcopus, qui absque proprii Episcopi dimissoris litteris et ordines consulti, ordinandi iure ad annum privatam, & Religiosi priuare jure functiones suas obviari; quod si quanto obviis post Ordinationem, irregularis est.

Q U A E S I T U M.

R eligiosus Hospitalarius, quinque ab hinc annis Diaconi-
nus, cum ei proprius Episcopus Sacerdotium conferente
re nollet, petit, Superiori suo contentiente, a Romana Curia facultate suscipiendo Ordini a quocunque, propterea quod Hospitale Presbyteris indigeret, recusationis Episcopi nulla mentione facta. Itaque Rescriptum obtinuit cum clau-
fila: de confessio Superiori, & ab alio Episcopo, qui ex Superiori Regularis commendatitatis Litteris de ejus vita moribus cognovet, Presbyter creatus est. Quid de Religio, ac de Episcopo ordinante, quid de Rescripti, conlectuque Ordinationis validitate sentiendum est? Clau-
fila de confessio Superiori de Ordinatione, an de Regulari Su-
periore accipienda est?

R E S P O N S I O.

Confilium Conscientia subscriptum censet, Religiosum Epis-
copum subiectum, cum ab eo Presbyteratus Ordinem obtinere
non potuerit ejus Ordinis a quocunque suscipiendo a Romana
Curia petere non potuisse, quin Episcopi sui refectionem
propteram faciat, ut auctoritate ibidem pollet; II. esto harum
formularum, qui caterquin necessarie sunt, ratio non habetur,
hujus tamen Congregationis Constitutionibus se Religiosi tueri non possunt, cum ex Leges Regularis praescribat,
si quidem incorrigibilis confer; praterquamdon enim populus ut probetur, prout communi Jure praescribitur,
declarat, omnibus Ordinum Constitutionibus & Statutis etiam Sancta Sedis approbatione & confirmatione gaudentibus minime spectat, ne Religiosi incorrigibilis habetur, nisi prius integrum anni spatio penitentia adductus, & in carcere conjectus fuerit; quod si in malo pertinxat it, cum demum de eo Generalis non sine fca aliis Religiosis perspecta virtus, & in Generali Capitulo electis iudicium ferat; ac tum postea Religiosus & Monasterio extrudatur, & Episcopi Jurisdictioni subdat, cui quidem suberit ab Ordinibus fulpsus, quamdu in humana societate, & extra Monasterium versabitur: ut proinde regularis Congregatio difficile potest has omnes Regulas ad presentem facti speciem accommodate, suorumque Religiosorum profligatum pervicaciam probare; ac si quidem possit, non immerito timendum sit, ne haec agendi ratio per appellationem tamquam dubius disiciatur.

Hac igitur Congregatio in ea confuetudine, qua sibi per

Regulum licet perinaces expellere, persister non possit, ni

si contendetur C. Ne Religiosi nec executionem mandatum, nec

receptum fuisse, & Religiosos semper in pristine discipline

possessione mansile, ut ex eo appareat, quod scribunt D. Thom.

quæst. 12. q. 24. & D. Bonaventura q. 14. in regulis S. Francisci, omnesque veteres Canonistas non de confuetudine,

qua obtinuerit, sed folium de flautorum Gregor. IX.

obvio sensu locutus esse: ut proinde Religiosi semper in

veteri possessione perlinetur, quicquid statuerit sub Pio

IV. Concilii Congregatio, cui se illi opposuerunt, ut

eft apud Fagnanum in 2. part. 3. Decretal. in C. Ne Religiosi

num. 36.

Ut res habeat, Consilium censet,

Regulari Congregationem non nisi juxta Canonicas Regu-

las cum depravatis Religiosis suis agere, ac non nisi iulius

ac ratione confonis modis se ab iis liberare posse. Quod si

Beneficiis habent indigne, ea ipsis conferri nequeant, adeo-

que minus, si confit id illi majoris depravationis occasio-

ne. Ex eo autem quod ejici possint, concludi nequit, eos,

collationes Benefici removeri posse, quoniam eorum expulso

justitus actus est, & in eos exerceretur punio, quam Regula

statuit, queque in eum fine admisit, ut illi ad bonam

frugem revocentur, dum in seculum rejiciuntur, tamquam

idiogli, qui degant in Monasterio, quod iis tantum patet,

qui ad propriam perfectionem incumbunt.

Q 3 Pam

Papam nunquam gratiam ut a quicunque concedere, qui Episcopum de ejus vita ac moribus, qui Recuperatum obtinet, testatur, ei cooperetur: Qui a Sede Apostolica obtinuit, ut ordinari possit ab alio quam a suo Ordinario, debet probare suam & mores Ordinarii sui testimonio comprebare; ac ideo levius illa clausula, sui Ordinario, vel de ejus literis probatis & mores Ordinarii comprobentur. Ex Cardinalium decisionem: An qui facultatem a Sede Apostolica obtinuit, ut possit ordinari ab alio quam a suo Ordinario, debet nihil minus probare suam & mores Ordinarii sui testimonio probare? Congregatio constituit debere, prout signatur s. l. jamdudam felicit. e., in huiusmodi facultatibus, posere clausulam illam: de licentia Ordinarii. Quod argumento est, clausulam de licentia Superiorum ad Episcopum pertinet; poecil magis, quod Religiosus, de quo agitur, exemptus non est; addendum & illud, quod Concilii regula utroque generalis Religiosos aequae ac Seculares Clericos compleudit; & Cardinales Ordinarii nomen cum Episcopio vocabule confundentes, proprium Episcopum oculos habent, cum de Ordinario loquuntur, eum, qui ordinare possit, intelligentes, quod in Episcopum tantum cadit; praterquamquid Ordinarii nomine apud Canonistas non venit Superior Regularis, sed solum is, qui Episcopali, vel quasi Episcopali potest gaudet, id quod de Magno Vicario accipitur, ut ex Pyrrhus Corrad. intelligimus in praxi dispensationem Apostolicam l. 2. cap. 4. num. 16. Sub nomine Ordinarii intelligentiam etiam inferiores Episcopis, si habeant jurisdictionem quasi Episcopis, ut per Garcianum de Beneficiis p. 9. cap. 2. num. 142. Et licet in clausulis Supradictis supplicatione additione fuerit, & committatur Ordinario; Confessio hujusmodi committit Vicario Generali Episcopi justa communione sylorum Cancellaria Apostolica; ipso enim Vicarius e. Ordinarii. Et infra de Vicariis Ordinariis quod Episcopos ita pronuntiant: Nam unum & idem tribunal constituent. Cum ergo Ordinarii vocabulum hoc sensu acceptum Religiosi Episcopo subiecti Prelato non concurat, excusari non potest ejus agendi ratio, & omnino statuendum est, eam in sufficiencia incidere, ac si post Ordinationem celebravit, irregularem esse, nec posse ab ejusmodi censura nisi Pontificis auctoritate liberari.

Decimpi die 11. Octobris ann. 1690.
Aug. de Lamer,

C A S U S XVIII.

Religious absque Novitiatu ad Professionem admisus.

Religious Professio, quare Novitiarus annus non precessit, nullo est: debet illi ramus ante quinquennium sibi providere, ut contra sua vota legitime reclamare posset.

Q U A E S I T U M.

Quidam sumpsit habitum Ordinis statis anno septimo, eumque ad decimum tertium usque deditum, in Abbatia commonoribus, ibique Novitii functiones exercens. Statis anno decimo tertio Parvus venit, amnente Prio, ut ibidem studiis vacaret. Ibi usque ad decimum sextum confitit, quo temporis intervallo habitum non deculit, immo vero coloris vestitus indutus inciluit; cum a patre accusatus, apud eum ruri manit ad tempus aliquod seculari habitu vestitus. Pater in eo consilio perfidens, ut eum Religiosum Professione adiiceret, adolescentis propensione se conformans, ei proposuit, ut in Monasterio, in quo habitum sumpsiterat, Professionem emitteret. In eam Abbatiam ingressus, ibi Professionem edidit, quamvis Religiousum uno vel altero refragantibus, & contendebut eum, cum Novitiatum necessarium non concesceret, vota proinde edere non posse. Triduo seu quadragesima manit in Monasterio polo editam Professionem; tunc Parvus ad abfolendo studiorum suorum curricula reversus est. Ei deinde Regularia Beneficia sunt comparata; Subdiaconatum suscepit tanquam Religious; habitum fere non defert, sed solum per intervallos, & in patria gratiam, qui eum iubet ad Professionem Domum quandoque pergere, ubi paucis tantum diebus moratur, ut redeat ad sua consueta exercitia, venationem scilicet, aliisque secularies relaxations, quam quidem vita rationem a Professione ad usque trigeminum gratias annum transfigit.

Queritur I. An hujus Religious Professio ac vota valida sint?

II. An si forte non sint valida, curare posset, ut ab his liberetur?

III. An si Religious non sit, Beneficia sua dimittere vegetur?

Ad questionem secundam quod atinet, Subscripti sentiunt, eum, qui consultit, admodum difficulter obtinere posse;

ut 2

R E S P O N S I O.

Theologia Doctores subscripti, qui propositam facti specimen expenderunt, existimant, quod questionem primam Professionem, ac vota, quae edita fuere, nulla esse ex Regalem, quare non integer Probationis annus praecepsit, nullam esse, nec ad ullam regularem cuiuscumque demum Religionis observantiam obligare. Expressa sunt ejus verba: In quaenamque decimam festum annum expulsum, nec qui minor tempore quam per annum post Receptionem habitum in probatione fecerit, ad Professionem admittetur. Professio autem antea facta, sic nulla, nullamque inducat obligationem ad alieus: Regula vel Religious observationem. Cum porro ex expositione certum sit eum, cuius gratia consultur, Religionis habitum depoluisti etiam anno decimo tertio, quem septimo sumperierat, & ab anno tertio decimo ad Professioem utique diem, quam anno sexdecimo emitis; evidens proinde est ejus Professioem, hanc precedente Novitiam anno, editam fuisse, & quod inde consequitur, in causa esse non potuisse, ut ille Regularum servare teneretur. Neque enim contendit potest, tempus, quo ille in Monasterio manit, Novitii habitu induitus, Novitiam etiam posse, quoniam iuxta veteres Regulas Novitiam ab habitus susceptione computandus non est, si quidem ante pubertas etiam feliciter fuerit, & id omne tempus hanc cunctem Probatio, que non nisi discretionis ac pubertas etate inchoari potest, qua quidem etate, qui Religioni se devovere vult, potest de propriis viribus indicare, ac Religio ipsa cognoscere potest, an ejus receptione sibi utilis sit. Hec antiquorum pariter ac recentiorum Theologorum & Canonistarum doctrina est. Expressus in hanc rem est S. Antonius p. 3. trit. 16. cap. 3. & 2. Annus igitur probationis, inquit hic Sanctus Pater, est xx. secundum Joann. An. & huius ratio est, quia tempus probationis datur ad probandum auctoritatem Religionis, ex extra de reg. C. Apolloniam, inter quas est principia custodis castitatis, quam communiter loquendo non est annus ante probare. Angelus idem afferit v. Novitius, sive eam questionem proponit: Quis potest esse rationis capax, & pubes 20. q. 1. per rectum, & de Regulari C. Cum sumus, . Unde licet ante annos pubertas, vel oblatus a personis, aut alias quis posse sufficiere habitum, ramen non est Novitius, qui experiri non potest, quid est castitas, nec malitia potest suppleri scirent, ut in C. ad nostram, & C. significatum de Reg. ideo operari, quid compleverit quatuordecim annos, famina vero duodecim. Tabiena, & Armilla in verbum Novitius num. 1. idem docent idem pro parte verbis, eademque affectu auditoribus. Sylvester v. Religio 5. q. 3. Teritis queritur, quanto tempore quis debet esse Novitius? Et dico, quod anno sesso regulariter 17. quaf. 1. Consaldui & de Reg. ad Apostolicam. Et incipit annus ipso ab hora impositionis habitus, modo sic puberas, alias & postulo pubertas. Azor. 1. i. inst. mor. l. 12. cap. 2. Suarez de Religione 3. l. 5. cap. 13. num. 4. Sanchez de marim. l. 7. dist. 37. num. 49. eidem sententia subscripti; quod argumento est, Professionem, pro qua consultit, Novitiatum subfecutam non est, sed tantum a patre filium oblatum Religioni, que quidem eum educandum suscepit, ut ex Ecclesiæ disciplina fieri licet sed probationis annum omnino non exstitit, quoniam ante tempus, quo ea edi potest, illi & Monasterio egressus est, & non modo Religionis habitum depulit, sed veles omnino singulares induit, quod evincit eum in regulari probatione.

Sane non delunt Auctores, qui Religionis habitum, aut in Monasterio commemorationem non ita ad Novitiam efficiunt spectare, quin Superioris auctoritate in iis dispensari possit, ut contingit in praefenti fæti specie. Verum ne quicquid hac funditus expendatur, Superior, dum huic adolescenti etiam facultatem concessit, ut Parvus studiorum causa se conferret, proiecto eum secularibus habitus sumere non permisit, ac si permisisset, ita non nisi necessitatibus causa fecisset, qualis esse non potest in adolescentie, qui ad Catholican, ut studiis vacet, Universitatem se confert, ut Religious aliis bene multi, qui ibi instruantur, instituiturque, qui propter tamē duos regulares habitus deponant.

Sed ex eo etiam magis appare hujus objectionis levitas, quod hujus pueri Superior non ipsius tanquam Novitii Superior erat, quoniam illa nondum Novitius esse potest, atque nulla in eum, ad hanc rem quod appetit, auctoritate gaudebat, atque ut summum ei præterea ea solum ratione, qua Collegii Moderator Pensionaris, vel Seminarii Rectoris prius, quos ibidem ad Ecclesiæ servitum informat; & quod inde consequitur, ex ejusmodi permissione ostendit omnino non potest ejus Professionem validam fuisse, qui, dum poterat, nullam Regula probationem edidit, & antequam juxta Ecclesiæ regulas Novitius esse posset, habitum exiuit.

Ad questionem secundam quod atinet, Subscripti sentiunt, eum, qui consultit, admodum difficulter obtinere posse;

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

247

C A S U S XIX.

Religious, qui, ut recipiatur, pecuniam erogat.

Quicunque pecuniam dant, ut sibi ad Religionem adiutor reor, & Religious directe vel indirecta pecuniam ab accedentibus exigentes, per Canones excommunicati sunt.

2. Canones hos quod Santissimales nonnulli Pontifices temperaverunt; sed eos omnino quod Religious insegnos esse volunt.

Q U A E S I T U M.

M onasterii Superior pecunia opus habens nascitur adolescentem, cuius consanguinei quatuor mille libras offerunt, si cum inter Chori Religious recipere velit. Adolescentis hic nec scientia, nec mente pollet, nec una ex iis constitutis, quas Constitutiones exigit, ornatus est. Ad obtinendum Superioris assensum, ei pecunia tribuitur, quo tempore adolescentis habitum suscipit, eo scilicet tempore, quo Superior eadem pecunia maxime indiget, id quod argumentum est, ei nihil aliud causa fuisse, quamobrem ipsum recipere. Ita porro negotium palliatur, ut Superior libras 4000, constitutus Novitiis Confanguineis; hi vero summam 4000, constitutus Conventui certain reddit, quo tempore Novitius Professionem emitteret. V. Pirringum tom. 5. de Simon. p. 50. & Tractatum de Sim. Cod. 193.

In eorum gratiam, qui in ejusmodi negotiis rudes sunt, quibusque proinde ialsa rationes faciunt, in quicunque noment vocatur.

I. An non ea receptione simonia est.

II. An qui ad hujus adolescentis receptionem conferent, eum ad Professionem suffragis suis admittentes, simonia, atque excommunicationis, quam Canones in Simoniacos infligunt, participes futuri sint necne?

R E S P O N S I O.

Concilium Conscientia subscriptum censet?

I. Adolescentem hoc inter Chori Religious suscepit, peccati gravissime, quoniam nulla ex requisitis dobitus gaudet, eum Constitutiones excludit, nulla studiorum laude commendatur, atque adeo studiis ineptus est.

II. Ejus confanguineos suscepit habitus tempore libras 4000, ergantes, & Superiorum eas acceptantem peccare contra Decretum Tridentini Concilii Sess. 25. cap. 16. de Reg. sub excommunicationis pena prohibentis, ne quid a Novitiis, vel ab ejus consanguineis, seu Tutoribus accipiat, quicunque demum pretesto, excepta penitentia, ad eum Professione contra quinquennium, ex transacto, presumetur eam ratificare, cum in die in favorem Religious presumendum sit: & hujusmodi Professio presumitur per gestationem annalem habitus infausti; nec non inducitur per Ordines in Religionis suscepit. Quod porro dicatur de Subdiaconatus Ordine, quem suscepit, idem quoque dicendum de Regularibus, qui sibi comparavit, Beneficiis, ea nempe non minus evincere ipsum se Religiolum factum esse, ut eadem Beneficia, quibus iam dicitur trahit, obtineret. Cum enim ad eum defensionem nihil aliud superest, quoniam eum ignoranta allegatur, timendum est, non contendant eum ejusmodum non esse, ut ipsum in tutu ponere possit, quoniam ex oppositionibus, que in ejus Professione exterum, cognovit, rem difficultate non carere, ac preinde bona fides in eo non omnino locum habuit; ut propterea, cum acta, quae edidit in dubio, quod in eo sufficiat presumetur, votorum confirmationem adjungunt habeant, hac de causa a sua petitione dimoveri possit a Commissario, cui negotium a Pontifice tradetur.

IV. Est, cur timeatur, ne si favorabile sententiam a Commissione Confidens obtineret, ea a Senatu abrogetur, & abusiva declaretur, si res per appellationem tanquam abusus ad eum deducatur; sed Subscripti quidem ministrant Receptis, quae in simili fæti specie edita fuerint, & quorum magnus numerus in suo Tractatu de abusu Feverset in medium assert. Sed Doctores consuli persuasum habent se non posse, quin substant, eum, de quo queritur, gratia, siquidem a Pontifice eam obtineret, ut non posse, nam non defensit Ordinis habitum, quem haec ipse auctoritate abjectere non potuit, juxta Tridentini Concilii Sess. 25. cap. 19. verba haec: Quod si ante habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandos quicunque causam admittatur; sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam Apostoli punitur. Quod non obsecetur significari, Religious hunc se coram Deo reum efficiere, cum Religious, quam professus est, habitum dimisit, nec levitatem, proutisque oportere, ut eum recipiat, & in posterum deterat, adeoque in Monasterium concedat, ibidem sub obedientia Superior debita victus, quadam Sententiam, qua ejus vota declarantur irrita ac nulla, obtineret. Ne vero tuta conscientia relaxationibus, quae Clericis ac Religious sacri Canones interdicunt, indulget potest, atque abhinc proinde debet a venatione, quae in eodem quod oblatione honesta non est, quanvis ejusmodi in Secularibus esse possit.

Quod spectat ad questionem tertiam, Subscripti sentiunt, facta hypothesi eum, cujus gratia consultur, Religious non esse, ipsum suis se Beneficiis adficere debere, sed expectare videntur posse, dum negotium ad exitum perducatur.

Decimpi in Sorbona die . . . Decembri an. 1673.
Aug. de Lamer.

Lamer Tom. 14.

III. Superior hic, qui libras accipit 4000, ut indignum suscipiat, eum nonnisi hujus pecunie admittere censetur, ac proinde rem spiritalem, quals in Religionem integrum est, pro temporali dat. Itaque simonianum perpetratum naturali, divino, & canonicu jure pugnant, ut liquet ex Extravaganti: Sane de Simon. in qua Urbanus Pontifex, excepit ultro & veluti Novitiis illius temporis, quo in professione est, quicunque praetextu a parentibus, vel propinquis, ac Curatoribus ejus, Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tributari, ne hac occasione discedere nequeat. . . . Quis perinde precipit sancta Synodus sub anachoritis pena dantibus & recipientibus, ne hoc illo modo sit.

III. Superior hic, qui libras accipit 4000, ut indignum suscipiat, eum nonnisi hujus pecunie admittere censetur, ac proinde rem spiritalem, quals in Religionem integrum est, pro temporali dat. Itaque simonianum perpetratum naturali, divino, & canonicu jure pugnant, ut liquet ex Extravaganti: Sane de Simon. in qua Urbanus Pontifex, excepit ultro & veluti Novitiis illius temporis, quo in professione est, quicunque praetextu a parentibus, vel propinquis, ac Curatoribus ejus, Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tributari, ne hac occasione discedere nequeat. . . . Quis perinde precipit sancta Synodus sub anachoritis pena dantibus & recipientibus, ne hoc illo modo sit.

III. Superior hic, qui libras accipit 4000, ut indignum suscipiat, eum nonnisi hujus pecunie admittere censetur, ac proinde rem spiritalem, quals in Religionem integrum est, pro temporali dat. Itaque simonianum perpetratum naturali, divino, & canonicu jure pugnant, ut liquet ex Extravaganti: Sane de Simon. in qua Urbanus Pontifex, excepit ultro & veluti Novitiis illius temporis, quo in professione est, quicunque praetextu a parentibus, vel propinquis, ac Curatoribus ejus, Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tributari, ne hac occasione discedere nequeat. . . . Quis perinde precipit sancta Synodus sub anachoritis pena dantibus & recipientibus, ne hoc illo modo sit.

Contendunt nonnulli Theologi, quod Cabellatus animadverbit l. 5. c. 5. num. 17. in praxi excommunicationis in hac Extravaganti istam pluribus posteriorum Pontificum Bullis in Monasterio favorem editis sublatam fuisse; subdit tamen Cabellatus, cum temperamentum hoc Religious tantum affectat, Extravagantem proinde contra Religious locum habere posse: Verumnam cum mitigacione SS. Pontificum sola exonerante stemmarum Monasterio, posse adhuc ipsa Extrava-

gan-

gans

gens suo labore perdurare; circa Conventus & Monasteria vi-

torum.

Hinc sequitur:
I. Adolescentis receptionem simoniacam esse non solum quod Superiorum, sed etiam quod Religiosos, qui suffragii suis eum suscepserunt, pecunie, quam dedit, intuita.

II. Non temere credi possit Superiorum ac Religiosos, de quibus est sermo, in excommunicationem contra Simoniacos, Religionis januam ob pecuniam patefacientes infestant incusse; neque vero contendi potest in Superiori, ejusque Religiosos bonam fidem adest; est enim simoniae crux & aperitor, quam ut eos ignorantia excusare possit. Utrum autem excommunicatio hac in ipsa habitus susceptione contracta fuerit, an vero in Professione tantum sit contrahenda, utrum etiam in ultraque, quod Theologi nonnulli contendunt, referente Pelizario tom. 1. tract. 7. cap. 2. num. 119. non queritur; illud extra omnem dubitationem aleam possum est, forte, ut in Professione quidem ea contrahatur, quia tunc actus completus erit, omnemque suum effectum fortiter, quemadmodum Pelizarius loco laudato proponit.

Decimum hac die 14. Octobris ann. 1701.

G. Fromageau.

C A S U S X X .

Religiosus Prior Parochus, qui aetere alieno gravatus moritur.

- 1 Religiosus Parochus moriens certam pecuniam non potest alteri tradere ad solvendam causam aeternam, quo Mercatoris obstringitur.
- 2 Quo hujus Religiosi spiritus gaudent, ex defuncti bonis sumere debent, quo ejus aetere alieno solvant.
- 3 Ejus creditores possunt pecuniam mutuo fatus accipere, se in tunc cessante, vel danni emergentis specie versentur.

Q U A E S I T U M .

Mercator Religioso ad Parochiam nominato mutua dedit librarum quindecim milia, quibus ille ad Presbyterium ornatum usus est. Religiosus hic ejus summa obligationem constituit, sed Mercator nec summa tradita solutionem, nec ejus ultimum fecimus exegit a Religioso per annos ominus sexdecim, quibus ille Parochiam administravit. Cum si feueretur, quibus ille Parochiam administravit.

Quoniam queritur;
I. An hic Religiosus, qui testari non potest, moriens eam quadringentaram librarum summam, tanquam ejus pecunia, quam Mercatori debebat, censum, ac retributio tradere potuerit.

II. An hic Religiosus tuta conscientia eam pecuniam accipere ac retinere, ac preterea ex successione libras quindecim mille sibi debitas exigere possit?

R E S P O N S I O .

Concilium Conscientia subscriptum censet, Mercatorem, de quo in Expositione dictum est, librarum quindecim milia, quae ipse Religioso mutua dedit, quaque illa utiliter, nempe ad decem Beneficii ornatum impedit, ex bonis, que Religioso eidem superfluit, exigere possit. Quadringentarum autem librarum summam pro honore nequit accipere, quia non constat id ei debet, cum nunquam petierit. Nec magis ille eandem pecuniam, tanquam retributionem, ac liberalitatem, quam ergo se testamentaria quodam dispositione idem Religiosus exerceat, sumere potest; Religiosus etiam testari non potest.

Beneficiatus quidem Religiosus Beneficii sui redditus administrat, eosque ob piis honestisque causis disponere potest, ut ex Clementina §. Sed & iace, de vita & benefice Clericorum, atque ex Canonitis, quorum testimonia profert Layman l. 4. tract. 5. cap. 7. num. 17. licet intelligi; sed ille tam men donationes, aut munera, que guidem haud parvi momenti sint, exhibere paupertatis yoto prohibetur; ut proinde si Mercator quadringentas libras eas accipiteret, Beneficio, vel Beneficii Ecclesie restituere teneretur, nisi Monasterium ex confititudine sibi sumeret, quicquid Religiosi Beneficiati post mortem reliquerint.

Quod si tamen Religiosus hic oscitantis sua Mercatori detrimentum aliquod attulisset, vel lucro, quod legitime percipere possit, eundem privasset, possit Mercator quadringentas libras, utpote legitime sibi debitas retinere. Et in hac facti specie pecunia, quam post suam mortem Mercatori tra-

dendam Religiosus alteri commisit, depositum spectandum est non tanquam dispositio testamentaria, quam Religiosus edere neguit, sed tanquam aeterni alieni solvendi mandatum, quod is edere potest, atque adeo deber.

Decimum Parisiis hac die 19. Januarii ann. 1701.

G. Fromageau.

C A S U S X X I .

Religiosus, qui vota sub conditione pronuntiat.

- 1 Religiosus, qui probat se ea conditione Professionem edidisse, si tempus ejus valetudine, quo Novitiatu tempore severa fuerat, deinceps redintegrassur, posse potest, ut ea nulla declaretur, conditione non posset.
- 2 Si eam conditionem probare non posset, a Pontifice postulare debet, ut ad mistorem Ordinem gradum facere sibi licet.

Q U A E S I T U M .

Sorbona Doctores rogat Tullanus Episcopus, ut definiant;

An Fratris Jacobi Racquet Professione Tullani in Urbe, prorox mox declarabitur, in Dominicanorum Conventu edita validia sit?

Frater hic ann. 1683. Novitiatum incepit, & ann. 1689. Professionem emittit. Ann. 1692. reclamavit. Cum Novitiatum tempore valetudine summpore laboraret, egredi voluit; sed eum Medicus impedit, certumque redditum potest Professionem se melius habiturum. Porro Medicus in sua declaratio teatru, sum Novitiatum omnino nec vota pronuntiatur, nec Professionem editurum fuisse, si se semper infirma valetudine futurum, nec melius habiturum credidisset.

Hic idem Religiosus nonnullorum Religionum declaratio-nes alias produxit, e quibus id unum constat, eam Proba-tionis tempore valde hasistata; pronuntiatur in Supplicatio-ne, quam Tullano Episcopo obtulit, se a Novitiorum Patre Magistro dolo malo irretitum, & ad Professionem edendum adductum fuisse.

Hoc loquacitate erant Declarations, & Supplicatione Tullano Episcopo oblati.

R E S P O N S I O .

Concilium Conscientia subscriptum, visis & expensis his, de quibus in Supplicatione Tullano Episcopo a Fratre Jaco-bi Racquet in id exhibita, ut in Fratrum Dominicanorum Ordine ab eo edita Professio nulla declaratur, existimat, hanc fatus causa esse, quoniam dicit Fratris Professio in praesentia nulla declaratur, quia coram, que in Expositio-ne continetur, probatio constans non est.

I. Neque ex aliorum declarationum ulla, neque ex de-positionibus a Tullano Episcopo receptis appetat, Fratrem Racquet ad Professionem vi adactum, dolique atque arte praetextum fuisse.

II. Quod attinet ad intentionem, quam sibi dicitus Frater fuisse ait, Professionis conditione tantum apposita edenda, obfracta sibi a Clericis Conventu Medico fide, futurum tempore, ut ejus valetudo, quo Novitiatum tempore infirma ac languida fuerat, redintegraretur in posterum, ac melior evaderet; alteri potest, ejus intentionis condicione suspensa probatioem nec completam, nec fatus firma-mentum esse.

Oleriorum quidem Medicis declaratio significat Jacobum Racquet nunquam Professionem editurum fuisse, si sita infirmitas, ut tunc erat, semper fore credidisset; sed ejus testimonium et unius tellitionum; nec sit Medicus, utrum Frater ipse Racquet suam ipsi intentionem diserte explicaret, an eam aliunde cognoverit. Quo porro Medicis declaratione consequitur, alterius probacionis loco esse non potest, tunc quia non fatus appareat eam Fratris Hudelot Novitiorum Magistri esse, quoniam ita praeconiū possit, tunc quia declarationi, quam ipse deinde exhibuit, non omnino conformis est, ut facile intellexit est.

Hoc faciunt, ut rebus ita se habentibus, Fratris Racquet Professio nulla declarari nequeat. Possunt tamen in ius vocari Medicus, Frater Hudelot, & Prior, qui tum aderat, cum dictus Medicus Fratrem Racquet alloqueretur; non solum ut magis juridice, atque authenticae eorum declarationes evadent, verum etiam ut difficultates, quae in his occurruant, queque supra propria sunt, in bono lunige peneruntur. Cum porro si ex novis eorum depositionibus palam fieret, Fratrem Racquet non alia de causa Professionem edidisse, quam quod sibi data fides esset, valetudinem suam meliorem fore; secus actualē ejus intentionem tunc eam fuisse, ut Professionem omnino non ederet: hoc in casu Professio nulla declarari potest; quandoquidem ne dum ejus valetudo redintegrata fuerit, deterior in dies evadit, eumque Regula atque Observantii custodiendis imparem efficit.

Condi-

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

Conditione, quam Frater Racquet Professioni sua apposuit, impedimento fuisse, quominus absolutum conlendum praberet, qualis ad validam certamque Professionem reddendam requiratur; ut proinde, conditione non impleta, ille Religionis suscipienda intentione habuisse minime conferetur. Et sane Protellio contradictrit est, quem quis init cum Monasterio, cui se obligat; porro velle se obligare de contra-dictria essentia est. Si ergo ex Patris Prioris, ex Magistri Novitiorum, ex Medicis, vel saltem ex duorum ex ipsis, testimoniis authenticis constet, Fratrem Racquet, cum se infinitum, languidaque valetudine esse videtur, profunda Religionis intentionem non habuisse, nee Professionem edidisse, nisi quod sibi Monasterii Medicus testaretur, se integra valetudine in posterum fore, certumque sit, eum semper in obligationis minime contrahendere, si contra res habuerit, proposito perfidie; certum sine sit, eum intentione ad se obligandum, ac Religionem profundam necessaria caruisse, Itaque ex rei essentiali defecta nulla declaranda est ejus Professionis.

Illiobjici potest, ex Fratris Hudelot Novitiorum magistris declaratione apparet Fratrem Racquet, cum anceps esset, se demum determinasse, & a Superiori petuisse, ut sibi licet Professionem emittere.

Sed respondetur, profundum non esse, Fratrem Racquet, qui Novitiatum tempore gravissima de causa egredi volueret, quod scilicet ejus valetudo deterior in dies evaderet, nee se nisi momento temporis ante Professionem determinare potuerit, ejusdem Professionis edenda intentionem habiturum nullum, si pravidet valetudinem suam, quo maxime depravata erat, deinceps longe pejorare fore, adeoque ejusmodi, ut ipsum servanda Regule, obvindique. Observantii in dies magis ineptum rediret. Magis profecto ratione confundon est alterius, cum Professionis edenda facultatem ea tantum de causa petuisse, quod sibi tamquam certum propositione fuisse, valetudinem suam deinceps integrum fore; ut proinde semper in suscepito consilio perfiditer, obligationis nempe non contrahendere, si, quod sibi promittebatur, minime contingit.

Ad extreum ut responso, que ad propositam facti specimen adhiberi potest, ad verba quam paucissima contrahatur;

I. Fratris Racquet non fatus probacionem presto est, ut votum suorum frumentum abrogationem obtinat.

II. Ille ob gravem proprię valetudinis infirmitatem, ejusque omnino perdente periculum ad Romanam Curiam accedere potest, ut Breve obtinet, quo ad mihiorem Ordinem migrale potest.

III. Si ille iuridicus & autenticus rationibus probet, se nunquam Fratrum Predicatorum Tullane Urbis Conventui nomen dare voluisse, facta hypothese valetudinem suam semper malum fore, & ejusmodi, ut ipse servanda Regule impetrat, Tullanus Episcopus ejus Professionem nullam declarare potest, facta hypothese eam possit etiam & confutandam Tuli vigere, ut Tridentini Concilii Decretum Sess. 25. de Regularibus servetur, quin ad Ronogram Curiam sit configundam, si contra vota reclameatur, ut Breve, quod committat in partibus, ut in Gallia mos obtinet, impetretur.

Decimum in Sorbona hac die 24. Decembris ann. 1695.

G. Fromageau.
Pires.

C A S U S X X I I .

Religiosus infirmus in carnis abstinentia dispensatus.

I. Minimus compluribus morbis, dum ex Regula a carnis ab-sisteret, impetratus potest a suis Superioribus, quin ad Romanam Curiam configundam, ut Religiosus, de quo agitur, ad Pontificem conseruat, ut sibi ad laxorem migrare licet;

II. S. si repudiato carnium usu, insanabilis morbus sit, a Pontifice Breve potere potest, quo ad mihiorem Ordinem migrare.

Q U A E S I T U M .

Religiosus ex Minimorum Superiores, ut dictum est, in Quadragesimali vita possit ob segnitudinem dispensare, quin ad Romanam Sedem sit configundam; ex quo quidem interri potest iniuste fore, ut Religiosus, de quo agitur, ad Pontificem conseruat, ut sibi ad laxorem migrare licet;

fatus tamen fore creditur, ut ille hoc posterius consilium ini-riet fatus enim oneri futuri effet Ordini Minimorum, qui, ut Sanchez animadvertisit, ergo, nec fine querimonia paten-ter homini otiosi, & qui Monasterio nullum servitum exhibe-beret potest, alimenta suppeditari; prefertim cum Religiosus hic, ut in expositione declaratum est, utpote amorphus non amplius quadragesima septem sperare possit se ad pristinam valetudinem redditurum ad alium Ordinem gradu facto, ubi alia vite ratione suscepit, majore animi tranquillitate ac pace ga-redit, id quod ad prosperam valetudinem multum confortet.

Decimum in Sorbona hac die 9. Julii an. 1693.

G. Fromageau.

C A S U S X X I I I .

Religiosus profugus alimenta petens.

¶ Religiosus, qui ab injuria, quas patiobatur, sibi alia ratio-ne, quam fuga proficere non potuit, non est habendum Apo-stolam, prefertim si habendum non abscerit.

¶ Sacrum fore cum in Monasterium aliquod sese recipere, quam apud suos in societate vivere.

3. *Eo tempore spacio jam elato, quod Pontificis Decreto ad alium inuenit Ordinem concidebat, novum Breve a Romana Sede pendebat.*
 4. *Cum Generalis tam indigna hunc Religiosum excepteris, ut ille propria vita tuaenda gratia auctoriter cogeretur, ejus Conventus debet ad viam necessaria suppeditare.*

Q U A X I T U M.

Cum Religiosus Carmelita Discalceatus falso insimulatus est, quod proprium Conventum flammis devovisset, in eum ab Ordine Superioribus ex officio inquisitum est, adeoque edita est Generalis Sententia, que cum declaravit graviter suspectum de multis criminibus, & principiis de incendio Monasteriorum, & ideo in perpetuo carcere esse determinatum.

Appellavit Religiosus eo ipso temporis puncto; sed Superiores nullam eius appellacionem rationem habuerunt. Post multos aliquot se carcere liberandi viam nactos apud suos fecerunt, ubi certior factus de Cardinalium Decreto de Apparatu & fugitu an. 1694. edito, quamvis ex sororu se pumero esse non crederet, quippe quod ejus iuga legitima esset, & naturali iure niteretur; ad Bononiensem tamen Episcopum, qui loci sui nativitatis, siue recensus Diocesanus Episcopus erat, accessit, ut beneficiis in eo Decreto concessis frui posset; Ante his enim Ilo patrocinio gaudeo, iisque juridictione subesse declaravisse sententia edita die 5. Iulii an. 1695.

Obtinuit deinde Religiosus appellatorium Breve, missum ad Bononiensem Officialem, apud quem processit, & cum inauditis Ordinis sui calumnias diluisset, infirmata fuit Generalis Sententia, & Religioso permisum, ut receptorem beneficii quiesceret, interea vero Bononiensis Episcopi jurisdictioni subiectus manaret; qua in re animadversione di-

gouit;

4. Bononiensis Officiale Sententiam eo magis incontestabilis esse, quod ea, quam Generalis edidit, nulla ratione sustineri potest, seu quod procedendit modum, cum ex fuerint omnia, quae pertinent ad effectuam, ut talius confutaciones, ut defensiones, &c. seu quoad depositiones, in quibus apparuit evidens partium studium, & quarum nullum aliud fundamentum est, quam falsa exposicio, cuius oppositum liquido comprobatur; seu quod es, que in Sententia continentur, cum suspicio puniri nequerat perpetui carceris pena, quod apud Ecclesiasticos mortis loco est; id quod ostendit hujus Religiosi perdendi consilium initium fuisse.

II. Animadversionem, sex annorum spatio, ex quo Religiosus hic Bononia ad mare versatur apud suos, sive semper ita vixisse, ut alii optimo exemplo foret, quin in eo quicquam vituperatione dignum occurret, ullam eorum scelerum speciem, de quibus accusatus fuerat, praeferebat.

III. Naturale jus, quod nemus propriam vitam servandam spectat, proprieque salutis negotium impedimento esse, quoniam illa ad Ordinem rediret.

IV. Eam non potuisse intra quatuor menses, ex quibus iuxta Decretum an. 1694. Bononiensi Episcopo se stiterit, receptorem benevolum inventire, ut ad Ordinem alium migraret, cum adhuc senectus sub reatu, vel post Bononiensis Officiale sententiam, ac nondum pacifice purgatos efficeret, quoniam Ordinis Conventus peculiaris cum impetrare ac turbare non cessat, imperato Brevi appellatorio Sententie a dicto Bononiensi Officiale edita, quod Breve ad id Ambianensem Officialel committit.

V. Religiosum hunc nunquam se adduci passum esse, ut Ambianensem Officiale tamquam ab hac rem commissum spectaret, semper contendisse Breve subreptitum esse, propriequa quod Conventus particularis a Generali sententia appellare non possit; alioquin futurum, ut ipse novis totidem subeundis libitis obnoxius efficeret, quod in Ilo sunt Monasteria. Nihilc tamen Commissarius mandavit, ut apud se procederet, ac Religioso praecepit, ut Provincialis obedientia deferret; cum enim ab illo post secundum hoc Breve constituti hujus Conventus locali, qui Breve impetravit. Ab his omnibus tamquam ab abuso Religiosus hic appellatur; recepta est appellatio, & in Senatu actu proceditur.

VI. Non omitendum, ab hoc Religioso nunquam habitum dimitum fuisse.

VII. Eum vi Sententia Officiale bononiensis nunquam a Missa celebrationis abstinuisse, excepto bimestri spatio, quo Apostola, ac proinde Missa liceat celebranda ineptus habitus est.

VIII. Ipsum Brevium neutro juberit ad Ordinem suum redire, sed tantum in eo, quod prius obtinuit, proponit, eum in Episcopi de appellatione judicatur carcere conceperum; quod fecit.

Ue autem Sorbona Doctores clarius de hac re tota cognoscant, en ipsi exemplum facti, quod hic idem Religiosus ad causam suam Julicibus expoundendam, sequis purgandum proxixit.

Factum pro Fratre N. Religioso Carmelita
Discalceato.

Religiosus hic est appellans ut ab abuso ab iis omnibus, que Officiale Ambianensis egit contra se in confessionem, & vi arrogati Brevis appellatorii, quo pecularis cuiusdam Conventus Religiosi contra Sententiam die 5. Augusti an. 1694. a Bononiensi Officiale editam fraudulenter obtinuerunt. Appellatio haec primo quidem atque essentialiter initia in competencia Judicis, qui arrogatam autoritatem suam non aliunde dedicit, quam ex Brevi nullo ab subrapido, a dictis Religiosis, qui nunquam in lite Pars extiterunt, qui nunc Religioso significarunt, quiaque nihil unquam significauit curarum, impetrato; omnis ejus actio semper directa fuit contra Ordinis Generalem, contra ejus Sententiam, iustitiamque, qua illa in ipsum ulis est, procedenti rationem. Est enim animadversione neminem unum extitisse, qui se ret, sed omni generali inquisitione peracta esse, & Patrem Provincialem processisse ex officio, qui accusatio precederet; itaque tam contra ipsum, quam contra ejus Sententiam instituta est appellatio, id quod Regulis, atque ordini conforme est, quia tempore Regularis cum domicilio stabile non habeant, & singuli civilius mortali sunt, non consentir agere nisi corpus, & per Superiores, qui illud representant, nisi agatur de naturali iure, ut in presenti negotio, in quo quilibet unus pars competens esse censetur, quis naturale ius agendi facultatem tribuit, ut vita servetur. Dicitur ergo Religiosus tantummodo Generalem impetrat, & ipse Generalis tantum appellationem initiatuere potuit, non vero dicti pecularis Conventus Religiosi, qui non sunt Pars in lito, que apud Bononiensem Officiale acta est. Dicit enim pecularis Conventus Religiosi se non declararunt partes, atque adeo non liti quidem interfuerunt, Religiosus vero ipse eos tamquam suas partes non est aggreditus; atque ita iis appellatorios instituto non competit, sed solus Patri Generali; alterum infinitum procederet, quoniam quicquid Conventus, atque adeo privatus quicquid appellationem edere posset; & quoniamque Sententiam dictus Religiosus ad tunciam causam suam contra privatos obtinere posset, semper tamen Generalis Sententia subiectus, cum Pater Generalis illi non adfuerit, quippe qui solus effat ejus Pars, quemadmodum ipse solus ejus Index extitit.

Eius appellationis tamquam ab abuso ratio altera ea est, quod, etio Breve justitiae conformum foret, legitimique impetratum, quod tamen ita non habet, profecto Ambianensis Officiale his potestatis terminos praeferre possit, cum dictum Religiosum statim ad dictum pecularium Conventus referatur, quia de re pronuntiare non potuit, nisi latens potquam de validitate aut nullitate Sententia, quia Bononiensis Officiale eundem Religiosum Episcopi Jurisdictioni subiectum declaravit, pronuntiasset, ac judicasset; quam quidem potestem, nullamque praeterea ei tribuit Breve, sequitur, dictum legitimum est, ejusmodi tamen non est; ac potius quam penitus ratios eis expendit. quibus idem Religiosus adducit, ut nihil intentatum relinquit, ut propriam privatim conservet, ac salutem suam tueatur potius, quam dicti privati Conventus Religiosis se dedit; id quod naturalis iuris est, ac proinde omnibus Constitutionibus anteponeatur.

Cum ejus pecularis Conventus Religiosi Sententia rogarent, oblati supplicatione die 19. Septembris, ut ad se negotio evocare, de eoque definitive judicare vellet, ultra dictus Religiosus affectus est; adeo ejus causa sequiati consueta, & agendi ratio in eum adhibita adeo a justitia, aqua ab omni profus humanitate aliena est, ut minime dubium sit, quin Index quicquid legitimus in eos Patres justa ira exaratur, siquidem sin expedere voluerit; nihil enim est magis abnorme, quam processus, cum facti, tum forme ratione, nihilque magis iniustum est, quam Sententia.

Quod atinet ad formam, Religiosi quidem qualiam formulas, ad judicium tantum solemnitatem spectantes emittere possunt; sed quia essentialia sunt, praesertim cum de infamia perpetua, vel de civili morte agitur, ut in prelenti nego, et vero pratermittere omnino non possunt. Porro nihil eorum, que essentialia erant, in eo servatum est; immo vero factis apparuit, id fuisse processum, ut Religiosus hic perdetur; praterquamquod enim contra ius iusticie non est auditus in generali inquisitione, quod ad incendiis auctoren detegendum peracta est, & ante dies aliquot comprehensus est, citra ullam in eum iuridicam accusationem, ac circa probatum infamiam: I. non est auditus, ut se purgaret; II. recepti sunt testes, quin ullum examen institueretur, & quin ex eo quereretur, an haberet, quod in ipsis reponeret; III. Et non sunt exhibita tellura nomina, neque eorum depositiones, quoniam id ad ejus detencionem necessarium foret; IV. telles hi nec recollecti, nec collati fuerunt; V. Pater hic vocatus non fuit ad Judicem, ante quam Sententia pro-

RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

251

nuntiatur; VI. Non ei datus est Procurator, ut se defendet, de processu profici ignorans, que omnia essentialia sunt, atque adeo ejusmodi, ut processum incontestabiliter nullum efficiant.

Ad factum quod spectat, non modo in reformationibus consistit nullus est, sed ne appareat quidem, quod rationabilem suspicionem officiarum, ex qua vel minimis probatio existere possit. Quoniam autem dictus Religiosus nihil habebet, quo se queratur, quodcum contra testes reponeret; quicquid tamen aduersus ipsum occurrit in depositionibus, in quibus privatum odium est aperitissimum, falsa tantum suppositione existit, nempe suum ei statim disiplicatur; cum enim aliquid in graves exigitudines incidat, atque adeo paralyticus ad tempus aliquod jacuerit, motu proprio Superiorum majores ei de scripto facultatem tribuerunt ad laxiorem magni, quod crederent illud vita genus ejus valetudine repugnare. Sed ne dñe inde ejus calaminius julta occasio fuisse possit, eti potius, cur ex hoc ipso capitio confessio profici opposita deducatur; siquidem illi, cum deinde convalesceret, eti permissioni renuntiavit, suam remunerationem ad generale Capitulum misit, quod ex ejusdem Capituli Acta, quem produxit, fatus ad suam ipsius defensionem confirmat. Ceterum ea vitatio, quam per annos omnino sex, quorum spatio Bononia degera coactus fuit, fatentibus omnibus ita tenuit, ut alius exemplo efficeret, ut omnibus ejusmodi calaminiis eum sat superque purgatus, quandoquid in eo nihil unquam detectum est, ex quo id, quod ei iniuste exprobaverat, vel levissime suboleret.

Ea fane Sententia a recto ordine profici aliena est, & inaudita continet injuriam. Ex levi enim suspicione, ex ejusmodi informationibus, ac depositionibus, que nihil considerant, atque adeo se ipse mutuo destruant, ad perpetuum carcerem, qui in iudicis Ecclesiasticis locum damna-
tis ad mortem, Sacerdotem damnari; id vero ejusmodi est, ut caret exemplo. Si Religiosus hic evasit et carcere, ad quem adeo iniuste, nulla ejus ad Sanctam Sedem appellatio ratione habita, ad mortem usque damnatus fuerat, eum nemo vituperaverit, qui id egerit, quod naturali iure firmatur. Haud sane Christus Dominus in animo habuit Apostolos suis Apolatas reddere, dum eos, si qua in Civitate perfectio pateretur, ut in aliam fugerent, horratus est; nec ullius unquam culpa-reas est habitus D. Petrus, qui ex Herodis, cum jamjam ad mortem productur carcere effugerit. Habet hinc Religiosus hic, quod speret, fore, ut Senatus sui ipsius calamitatis miseratur, nec se eorum potestati traditum velint, qui nihil aliud querunt, quam ut per-
dant; & in quorum manus si ipse semel inciderit, ipsum illi ad extremum usque spiritum hac, que omnium communis est, luce privabunt. Ei nimis illa de causa Bononiensis Officiale permitit, ut Receptorem benevolum quareseret, pro facultate, quam Suam Sanctitas per Breve an. 1694. concessit, quia Religiosus ipse, ut ex privilegio frui posset, eo quidem tempore Bononiensis quando Episcopo se literat, nihilque intentatum reliquit, ut editam Sententiam executioni mandaret; atque adeo in Religiosis alias Domos admisisse receptaque fuit, sed Ordinis Religiosi semper ejus consilii obliteratur.

Addenda sunt pauca quaedam, ut ad id respondeatur, quod illi in sua supplicatione proponerunt, de Sententia, quam Bononiensis Officiale tulit, eam feliciter non nisi per detractionem latam fuisse. Sane Officiale Bononiensis, cum eos nulla diligenter, nullaque in ius vocantes ad causam petraeauerit, per defectum edere coactus fuit; sed pecularis Conventus Religiosi, per calumniam viris pictetam proficitib[us] proficius indignum, id quod agendi rationem ab omni equitate alienum fatis offendit, statim apud Bononiensem Officiale aduersus hunc Religiosum accusationes, atque inquisitiones depontendas curarunt, quin vel ipsi comparent, vel defectum tolleres, vel Procuratorem constitutore vellent; quod cum hinc Religiosi in noticiam veniret, Bononiensis Officiale Commissario Apostolico Supplicationem obtulit, ut nomen Pater Provincialis sub pena excommunicationis & interdicti a divinis & a officiis vel ipso per se vel per Procuratorem declarare juberetur, an ex accusations depositis fuisse in Curia de Mandato ipsius, tamquam Culibus Actorum Provincie, in quibus processus a Generali editi servabantur, ac Sententiam producere; quod cum factum esset, quia ille Religiosi comparvisset, edita ei non folium per defunctionem, sed etiam cum cognitione, ac visu ultis Sententia, qua rectificata est, quam Generalis tulerat, Religiosus a condemnationibus in ipsum promissari liberatus, damnatioque Ordo in Expensis iuxta Decretum Alexandri III. Cap. Ex parte, extra de acu, declarantis Monasterium teneri Religiosum, cum proprio Superiori iudicio contendenti necessaria ad litis usque finem suppeditare, ac jubentis, ut Ordo singulis mensibus eidem Religioso viginti libras tribuat, donec beneficium Receptorem invenierit.

In hac facti specie Religiosus hic ex Sorbona Doctoribus querit:

I. An ejus egressus apostasia posset, atque an non

ipse post Officiale Bononiense Sententiam Missa celebrande judeat?

II. An non ipse in conscientia tutus sit, dum non reddit ad Ordinem, ne iis se dedit, qui satis significarunt, se ejus perniciem unice querere, apud quos proinde in aperto vita discrimine futurus est?

III. An cum negotium totum ad exitum perducatum fuerit, tum demum ut possit Decreto Congregationis an. 1694. quod alterius Ordinis inter quatuor menses audeundi facultatem concedit, quoniam Bononiensi Episcopo intra tempus illud in eam finem se stiterit, prout eo Decreto precipitur? Dubitandi ex ratio est, quod ille quidem ad alium Ordinem transire non potuit, nisi cum se plene planeque purgasset, id quod annorum multorum spatium postulavit. Id igitur queritur, an cum plene purgatus fuerit, pacemque obtinuerit, posse ejus Decreti vi ad alium Ordinem gradum facere, an vero in id omnino novum Decretem obtinendum sit?

Non defuerit, qui dubitarent, an Bononiensis Officiale infra suis potestatis terminos se continuerit, dum definitivam permissionem protulit, contendentes penes eam inquirendi tantum potestatem fuisse, ut deinde negotium in Romana Curia judicaretur. Sed præterquamquod id repugnat Concordio, cuius vi Regis subdit Romanum traducit, sed tantum Regnum a Commissariis, quos Romanus Pontifex nominaverit, iudicari possunt; dicitur in id ejus Breve ad hoc Religioso impetratum, et ejus verba: *Exponente in exercitibus annis ex verbis, qui onus causa b[e]neficii in se affumperit, consenserit autoritate nostra, prout de jure audiat, cognoscatis, de cito, sine que debet terminus summario.*

Nota, in Sententia, quam Ordo in Religiosum initio fratum edidit, nec accusatorem, nec partem fuisse, nec testes collectos, nec exhibitos dicto Religioso, ut eos acculare possit.

Nota præterea, quoniam Sententia omnibus interlocutoriis, provisoriis & definitivis Ordo iustus fuerit ei ministrare, qui necessaria essent, utiliter dispensanda sustinet, suam ipsius invenientem probaret, & haberet, unde aleretur, ejus tamen pauperes confangineos ei omnia suppeditasse, fibitempibus necessaria subtrahentes, cum nullus illi aliunde reditus quam ex proprio labore suppetaret; ac nunquam Ordinem ei vel unum obulum præbuisse, licet id agere teneretur ex Canone Ex parte sun . . . lib. 5. Decretal. cap. 11. ex Alixandr. Ill. Pendency sua respondens, quod Monach. nisi alia rationabilis causa impedit, ex quo de obedientia & subiunctione Abbatis efficiatur, ab ejus accusatione sunt nullatenus repellendi, deces alii accusare non possunt. Quibus sequuntur cum proprium non habebant, de rebus Monasterii expensas debent necessariis, donec causa debitum finem accipiant, ministrari.

R E S P O N S I O.

Concilium Conscientie subscriptum, quod exposita vidit, expeditum, & quorum tamquam certe ponuntur veritas, confitit hinc Religiosum contra ius factum habitum fuisse; eumque propriae et perpetuo carcere, ad quem, ut appetat, contra rectum ordinem damnatus erat, evadere legitime potuisse. Autores porro negant Religiosum ex carcere, in quem est coniectus, fugere posse, eum quidem tum quodnam ipsum, tum quodam formam, seu juris ordinem merito ea pena affectum supponunt. Barbo in sell. 25. in hanc rem dicitur est: *Religiosum iuste & legitime ordinis juris servato in carcere conjectum non posse fugere, etiam praetextu ad Sapientem suum accendi, sed teneri ibi permanere.* Navarrus in suo Commentario 4. p. 64. §. 2. de Regulari, idem lenti: *Religiosum servare carcere perpetuum vel temporalem sibi impossitum, vel permanere in retribuere, si fuerit iuste ad eas damnatio.* Ex quibus concidi potest, Religiosum, qui quidem iuste ad carcere vel ad mortem usque, vel ad tempus damnatus est, posse, siquidem occasione factus fuerit, egredi, sibi quaque.

Hoc posito, ad quasque propositas responderet;

Ad primam, Religiosi, de quo agitur, evasionem apostolam confitit non posse, quoniam alia ratione sibi caverit non poterit ab injurya, quam patiatur, & a pena gravissima, cuiusmodi perpetuus carcere est, ad quem damnatus erat. Non omnis Religiosus e Monasterio profugus apotropa est, quoniam omnis apotropa profugus sit. Religiosus, qui e Monasterio fugit, siquidem habitum non abjecerit, in excommunicatione non incidit, cui ei legitima subfugia causa: *Per folium existim sacerdotium, inquit Navarrus, & sine iuste causa non incurvare iuste communis excommunicatio, modo non relinquatur habitus i nullo enim iuste iuste ad caverter. Jam Religiosus, de quo agitur, habitum non depositus; in eo igitur ex hoc capite nullum legitimum impedimentum occurrit, quoniam minus Missam celebret, si exteroquin Ordinarius ejus celebraude facultatem eidem conciderit, præfertur cum appearat Officiale Bononiense Sententiam iuxta regulas laici esse, Ambianensem autem Officiale sententiam juxta legitime judicabit, proper rationes, quas Expositionis numerus 5. & Factum indi-*

Ad